

*FÖR
VÄSTERÅS
BÄSTA!*

Centerpartiet

Kommunalt handlingsprogram 2022–2026

Antaget av Centerpartiets kommunkrets stämma 2022-04-28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehåll

VÅR VÄRDEGRUND	4
INLEDNING	5
CENTERPARTIET TAR ANSVAR FÖR VÄSTERÅS FRAMTID	5
FÖR DEMOKRATINS BÄSTA	6
VISION FINNSLÄTTEN	10
VISION LIVSMEDELSKLUSTER	11
SOCIALA FÖRETAG	11
FÖR JOBBENS BÄSTA	13
EN SKOLA FÖR ELEVENS BÄSTA	15
FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	17
EN SKOLA DÄR VARJE ELEV FÅR LYCKAS	17
GYMNASIET	18
VUXENUTBILDNING MED FOKUS ATT MINSKA ARBETSLÖSHETEN	20
FÖR NYANLÄNDAS BÄSTA	22
HÅLLBARA TRANSPORTER FÖR MILJÖNS BÄSTA	26
MER KOLLEKTIVTRAFIK I HELA KOMMUNEN	26
SJÖFARTEN	27
JÄRNVÄG OCH SPÅRVÄG I FRAMTIDENS VÄSTERÅS	27
LUFTFART I FRAMTIDENS VÄSTERÅS	28
CYKELSTADEN VÄSTERÅS	28
SAMHÄLLSPLANERING OCH BYGGNATION FÖR VÄSTERÅS BÄSTA	30
ODLA DIN EGEN MAT	31
TRYGG BARNDOM	33
FÖR DE ÄLDRES BÄSTA	35
DEMENS SJUKDOM	36
EN TRYGGARE SJUKVÅRD FÖR ÄLDRE	36
HBTQI+-UTBILDNING I VÅRD OCH OMSORG	37
NYA BOENDEFORMER FÖR ÄLDRE	37
DIGITAL KUNSKAP	37
ETT SAMHÄLLE SOM ÄR TRYGGT OCH TILLGÄNGLIGT FÖR ALLA	39
FUNKTIONSNEDSÄTTNING OCH FOKUS PÅ ARBETE	40
	2

FÖR SKULTUNAS BÄSTA	42
FÖR JÄMSTÄLLDHETENS BÄSTA	43
HBTQI+	43
FÖR KULTUREN, CIVILSAMHÄLLET OCH FOLKBILDNINGENS BÄSTA	44
GÖR VÄSTERÅS TILL EN LEVANDE STUDENT- OCH KULTURSTAD!	44
FOLKBILDNINGEN SOM MÖJLIGGÖRARE	45
FÖR IDROTTENS OCH FOLKHÄLSANS BÄSTA	47
ELITIDROTT	47
IDROTTSARENOR	47
FRITIDSBANKEN 2.0	48

VÅR VÄRDEGRUND

Vi vill ge KRAFT åt varje människa. Grunden i vår politik är alla människors frihet och lika värde. Vi tror på människors förmåga att bestämma över sina liv och skapa sin egen framtid. Det är så vi tillsammans får människor och hela kommunen att växa. Det är så vi vill vara med och styra Västerås. Vi går till val som ett självständigt, liberalt och grönt alternativ för samarbete i mitten av svensk politik. Med fötterna fast förankrade i jorden, både på landsbygden och i staden.

Med en tydlig vision för ett hållbart, företagsamt och tryggt Västerås. Med FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, och barnkonventionen i ryggmärgen. För jämställdhet och jämlikhet. Mot främlingsfientlighet, rasism och extremism. Där vi söker samarbete med de partier som, liksom Centerpartiet, står upp för den liberala demokratin och alla människors lika rätt och värde.

För Västerås bästa.

INLEDNING

Världen står inför större utmaningar än någonsin tidigare. Klimathotet är här och nu. Vi ser hur klimatförändringar innebär mer torka, skogsbränder, värmeböljor, skyfall och höjda vattennivåer. Miljöhot som innebär att mikroplasterna nu finns i vårt ekosystem och där varje människa får i sig 5 gram plast, motsvarande ett kontokort, i veckan.

Det försämrade säkerhetsläget i Europa påverkar hela världen. Hoten mot den öppna liberala demokratin måste tas på allvar. Människor som flyr från krig. Rysslands krig mot Ukraina visar sårbarheten i energi, transporter, livsmedel och andra råvaror. Arbetslösheten och utanförskapet spår på misstron mot det öppna samhället. Kriminalitet och hot som gör människor otrygga.

Centerpartiet tar ansvar för Västerås framtid

Vi har lösningarna för att fasa ut plast och fossil energi, stärka vår beredskap och utveckla ett hållbart samhälle där alla människor; barn, unga och vuxna, får plats och behövs och kan känna sig trygga. Där vi med hjälp av naturen skapar miljöer som står emot klimatförändringar, fångar upp koldioxid och samtidigt minskar vår sårbarhet genom att öka den lokala produktionen av mat och grön energi.

Där vi tillsammans med företagen ger förutsättningar för arbete och egen försörjning. Där vi tillsammans med föreningsliv och övriga civilsamhället bygger in trygghet genom en stark gemenskap och meningsfull fritid.

FÖR DEMOKRATINS BÄSTA

Den liberala demokratin utmanas idag från flera olika håll av mer auktoritära krafter. Därför måste demokratin ständigt hållas levande på alla nivåer i samhället. När demokratin hotas är det också ett hot mot människors frihet att styra över sina liv och mot freden i världen.

Centerpartiet står upp för de värderingar som utgör grunden för ett fritt och tryggt samhälle. Det handlar om den liberala demokratin, mänskliga fri- och rättigheter, socialt och ekonomiskt ansvarstagande. Om att värna äganderätten och näringsfriheten. Vi står på den enskilda människans sida med ett tydligt underifrånperspektiv i politiken. En rakryggad kraft mot populism, rasism, extremism och främlingsfientlighet som hotar vårt öppna liberala samhälle.

Demokrati och inflytande gör att besluten som fattas blir bättre. Därför måste vi göra det lättare för människor att få säga sin mening. Genom att kombinera fysiska och digitala möten kan fler delta i tidiga dialoger och göra sin röst hörd. Inte bara de som har möjlighet att skaffa barnvakt eller har råd att ta bussen eller bilen till ett möte. Det gäller allt - från samråd inför byggnationer till kommunala pensionärsrådet och rådet för personer med funktionsnedsättning - till möten med barn och föräldrar inför förändringar av olika slag. Många människor lever i ett digitalt utanförskap idag, men alla har rätt att vara delaktiga i samhället.

I Sverige finns fem minoritetsspråk; finska, samiska, jiddisch, meänkieli och romani chib. Sedan 2019 finns en ny lag för minoritetspolitiken. I Västerås stad finns ett romskt råd och sedan 2010 är Västerås ett finskt förvaltningsområde vilket innebär ett särskilt ansvar för hela den sverigefinska minoriteten. Vi vill fortsätta utveckla arbetet inom finska förvaltningsområdet genom att fler människor med sverigefinsk bakgrund i olika åldrar får vara med och ta del av det finska språket och kulturen.

Barnkonventionen är lag sedan 2020. Det betyder att vi måste ta hänsyn till barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv i frågor som rör barn, till exempel barnets rätt att göra sin röst hörd och få uttrycka sin mening. Att barnkonventionen är lag måste märkas i kommunen, från nämnder och förvaltningar till det enskilda barnet i förskolan, skolan, idrottsklubben eller i familjen. Vi vill fortsätta utveckla och använda Ungdomsdialog och UNIK i skolan som ett sätt att leva upp till lagens intentioner.

Kommundelsnämnder är ett bra sätt att jobba med demokrati på lokal nivå. Skultuna kommunalnämnd har blivit en spjutspets för hur kommunen kan skapa inflytande och stolthet hos barn och unga bland annat genom Skultuna 4ever. Vi är positiva till att skapa fler kommunalnämnder som kan bidra till ett ökat engagemang och lokal utveckling, på landsbygden, i de mindre orterna och i tätorten.

Internationellt Centrum för Lokal Demokrati, ICLD, gör att kommuner och regioner kan jobba praktiskt med demokratiutveckling lokalt och globalt i enlighet med Agenda 2030. Idag är Västerås stad involverad i ett ICLD-projekt. Projekten drivs som kommunala partnerskap och bekostas med medel från SIDA. Att samverka med andra länder globalt utvecklar även kommunens arbete lokalt. Därför vill vi att Västerås Stad ansöker om samarbeten inom ICLD med fler länder.

Centerpartiet vill:

- att Agenda 2030 ska genomsyra alla beslut.
- att barnkonventionen ska vara levande i alla nivåer i kommunen.
- utveckla tidiga dialoger med olika grupper - nationella minoriteter, pensionärsrådet, rådet för personer med funktionsnedsättning med flera.
- utveckla arbetet med det finska förvaltningsområdet.
- fortsätta utveckla inflytandet genom fler kommundelsnämnder.
- att kommunen inleder fler internationella samarbeten, till exempel genom ICLD.

FÖR LANDSBYGDENS BÄSTA

Hela Västerås ska växa och utvecklas. Människor ska ha likvärdiga förutsättningar att leva och förverkliga sina drömmar oavsett var man bor i kommunen. Då behövs kollektivtrafik, cykelvägar, förskolor, skolor, äldreboenden och ett aktivt föreningsliv även på landsbygden. Det naturliga kretsloppet och fotosyntesens magi är grunden för livet på jorden. Landsbygden och de gröna näringarna är avgörande för att vi ska klara klimatutmaningarna och livsmedelsförsörjningen.

Västerås bördiga jordbruks- och skogsmark har fantastiska förutsättningar att producera mer sund och säker mat, hållbara produkter och grön energi. Betande djur bidrar till öppna landskap och biologisk mångfald. Gödseln från djur och hushållens bruna avfallspåsar rötas till biogas för drivmedel och återförs som näring till åkrarna för nästa gröda.

Livsmedelsstrategin handlar att öka den lokala livsmedelsproduktionen, använda mer viltkött, stimulera den lokala besöksnäringen inom mat och mathantverk och att det ska finnas lokal mat vid kriser av olika slag. Västerås har kommit en bit på väg men behöver göra mer för att nå längre. Det kan innebära allt från att inte bygga på produktiv jordbruksmark, mer ängsmark och mer träd och grönska och insektshotell som gynnar bin och andra pollinerande insekter, både på landsbygden och i tätorten.

Det är viktigt att stötta utvecklingen av besöksnäringen inom mathantverk, till exempel genom gårdsförsäljning från mindre bryggerier och dryckesproducenter.

Vi vill att kommunen så långt det är möjligt ska köpa in svenskt och lokalproducerat. Svenska livsmedel är klimatsmarta. Vi ska ställa samma krav på den mat som köps in som ställs på svenska producenter. Därför vill vi att prioriteringen vid inköp av mat ska ändras till att i första hand handla svenskproducerade livsmedel.

Om man inte handlar lokalt i fredstid är det inte säkert att det finns mat i tider av kris eller krig. Därför vill vi att upphandlingen ska möjliggöra för mindre leverantörer att kunna leverera livsmedel även om det bara är mindre leveranser och under delar av året. Genom att införa en samordnad varudistribution blir det möjligt, samtidigt som transportererna kan minimeras och effektiviseras när livsmedel och andra förnödenheter transporteras klimatsmart och samordnat till kommunala verksamheter.

Landsbygden är viktig för hela kommunen. Därför vill vi tillskapa en landsbygdsenhet med ett tydligt fokus på landsbygdens förutsättningar och värden, så att de inte glöms bort. Kommunen måste också ta en mer aktiv del av Leader-arbetet inom Leader Mälardalen och andra nätverk. Genom Leader går det att jobba mer aktivt med landsbygdsutveckling tillsammans med näringslivet och ideella organisationerna på landsbygden och i de mindre orterna.

Många vill bo och leva på landsbygden och i de mindre orterna. Därför måste vi aktivt stimulera och underlätta byggnation i hela kommunen och att det ska vara möjligt att koppla upp sig på vatten- och avloppsnätet liksom tillgång till bredband.

Stöden till samlingslokaler är förutsättningen för ett levande förenings- och kulturliv i hela kommunen. Bygdegårdarna drivs ideellt av bygdens invånare. Bygdegårdarna är också viktiga samlingspunkter i totalförsvaret. Det är viktigt att fortsätta ge ett årligt driftsbidrag till bygdegårdar och andra samlingslokaler och att kommunen bidrar ekonomiskt för sin andel när bygdegårdarna söker medel via Boverket för nödvändiga renoveringar.

Det ska vara enkelt att cykla och resa kollektivt även på landsbygden och i de mindre orterna. Det gäller både med buss och tåg. Genom att de resurser som läggs på upphandlad skolskjuts så långt som möjligt ersätts med mer kollektivtrafik på nya linjesträckningar som täcker in hela kommunen och mer anropsstyrd trafik kan fler välja att åka kollektivt.

Centerpartiet vill:

- att Västerås stad jobbar aktivt med livsmedelsstrategin och för att stimulera en ökad lokal produktion av livsmedel, biogas och grön energi.
- att kriterierna för prioriteringen vid inköp av mat ska ändras till att i första hand handla svenskproducerade livsmedel och underlätta upphandlingen av lokala leverantörer genom samordnad varudistribution.
- värna den produktiva åkermarken.
- ta fram en strategi för att fler fastigheter frivilligt kan ansluta till vatten- och avloppsnätet.
- fortsätta bygga ut bredband i hela kommunen.
- att Västerås stad jobbar aktivt med landsbygdsutveckling bland annat genom Leader.
- utveckla besöksnäringen bland annat med gårdsförsäljning.
- landsbygdssäkra kommunala beslut.
- förstärka landsbygdskompetensen inom stadens förvaltningar samt införa en landsbygdsenhet.
- att Västerås stad låter bygdegårdarna ingå i mötesplatsarbetet för äldre.
- att tågen stannar i Tillberga och Dingtuna samt utbyggd kollektivtrafik på landsbygderna i hela kommunen genom mer anropsstyrd trafik och att skolskjutsen så långt som möjligt ersätts med kollektivtrafik på nya linjesträckningar som täcker in hela kommunen.
- bygga en gång- och cykelväg till Tortuna och färdigställa gång- och cykelvägen till Tidö-Lindö under mandatperioden.

FÖR FÖRETAGENS BÄSTA

Västerås är en kommun som växer och utvecklas starkt. Vi har gått från en bruksort till en universitets- och teknikstad. Människor vill bo, leva, studera, arbeta och driva företag i hela kommunen. De flesta nya jobben skapas av företag, särskilt småföretagen. Det ska vara enkelt att växa och anställa. Det är avgörande för att förbättra integrationen och ge människor chans till arbete. Därför är det viktigt att Västerås har en effektiv och serviceinriktad kommunal organisation, låg kommunalskatt och låga kommunala avgifter.

Företagen är grunden i vår välfärd. Det är företagen som gör att hjulen rullar och ger skattepengar som bekostar skola och äldreomsorg, cykelvägar och idrottsplatser, bussar och ett rikt förenings- och kulturliv. Små och stora företag som drivs av människor med idéer och vilja att utveckla hela Västerås. Som ger människor ett jobb att gå till och en privatekonomi där man kan vara fri och styra över sitt liv. Där barn kan växa upp i familjer med föräldrar som går till jobbet.

Jobb skapar tillväxt. Vi ser inte tillväxt som ett miljöhot utan som en möjlighet till utveckling och fler gröna jobb. Att hitta rätt kompetens är en förutsättning för att företag kan växa och utvecklas. Då krävs det bra förskolor och skolor, kollektivtrafik och infrastruktur som gör det lätt att bo, arbeta och resa såväl inom som till och från Västerås. Bredband i hela kommunen är en förutsättning för utveckling.

För oss i Centerpartiet är det viktigt att kommunen bidrar till ett bra företagsklimat med hög service, säker handläggning, digitala lösningar och ett coachande ledarskap som bygger på ständiga förbättringar i kontakterna med både små, medelstora och stora företag. Det ska vara lätt att hitta och lätt att göra rätt.

Vi vill fortsätta underlätta för företag och idéer att födas och växa och jobba tillsammans med företagen för att klara kompetensförsörjningen. Vi ska inte bygga på produktiv jordbruksmark, men då måste vi möta företagens behov på andra sätt. Kommunen behöver köpa in eller förmedla mer verksamhetsmark för företagsetableringar och ta fram tydliga visioner för olika typer av verksamhetsområden för att attrahera företagsetableringar.

Vi måste använda den befintliga och möjliga industrimarken smartare och samarbeta med andra kommuner så hela regionen kan växa. Företagsetableringar i våra grannkommuner är positivt för företagandet i Västerås.

Vision Finnslätten

Västerås driver utveckling och innovation både lokalt och globalt. Finnslätten är ett ledande kraftfält för utveckling av automation, transport, digitalisering och energilösningar som kommer innebära en kraftig utveckling av arbetsplatser. Forskning och utveckling mellan Mälardalens universitet och andra lärosäten och företag, bidrar till hållbara lösningar och nya möjligheter att klara klimatutmaningarna.

För Centerpartiet är det självklart att det måste till ett tågstopp på Finnslätten. Inte bara för några stopp till och från Stockholm på morgon och kväll. Ett tågstopp ger också möjlighet till smart arbetspendling i länet.

Vi vill också förbättra bussförbindelserna mellan bostadsområden och stora arbetsplatser med en tvärgående buss som trafikerar en sträcka mellan Viksäng via Finnslätten och Erikslund till Hacksta. I framtiden finns förutsättningar att hitta spårbundna lösningar på lämpliga sträckor och separata snabbcykelvägar.

Vision livsmedelskluster

Västerås håller på att utvecklas till ett livsmedelskluster på Hacksta. Vi ser fler och fler företag inom livsmedelsbranschen som etablerar sig i Västerås. Vi vill förverkliga livsmedelsstrategin lokalt, vilket innebär ökad lokal livsmedelsproduktion, mer viltmat, krismat och ökad satsning på matturism. Kommunen behöver också jobba aktivt med att knyta ihop företag inom olika branscher där exempelvis spillvärme och restprodukter kan användas för produktion av livsmedel.

Maten är den del av vår beredskap. Därför är det viktigt att det fortsatt finns spannmålsmottagning i Västerås. Den bördiga åkermarken och skogen runt Västerås är viktig för att producera livsmedel och grön energi. Grödor och animalieproduktionen ger sund och säker mat samtidigt som gödseln kan rötas till biogas och sprids på åkrarna till nästa gröda = det naturliga cirkulära kretsloppet. Betande djur håller landskapet öppet och bidrar till biologisk mångfald.

Genom samordnad varudistribution kan kommunen handla livsmedel även från mindre leverantörer samtidigt som transporter till kommunens verksamheter minimeras och kan ske med krav på förnyelsebara bränslen.

Sociala företag

Arbetsintegrerande sociala företag kan ge människor som har svårt att komma in på arbetsmarknaden möjlighet till arbete och egen försörjning. Kommunen kan stötta detta på olika sätt exempelvis genom social hänsyn i upphandlingar där delar av vissa varor och tjänster måste utföras av sociala företag.

Centerpartiet vill:

- ha låg kommunalskatt och låga kommunala avgifter.
- förbättra företagsklimatet genom att kommunen erbjuder en snabb, säker och digital hantering med hög service.
- fortsätta utveckla Vision Finnslätten med tågstopp och utveckla kollektivtrafiken med tvärgående busslinjer.
- att Västerås stad jobba aktivt med livsmedelsstrategin och för att stimulera en ökad lokal produktion av mat, biogas och grön energi.
- förverkliga samordnad varudistribution med krav på transporter som drivs med förnyelsebara bränslen och upphandling även av lokala leverantörer.

- ☘ värna den produktiva åkermarken och använda den befintliga och möjliga industrimarknaden smartare.
- ☘ arbeta aktivt för att det fortfarande ska finnas spannmålsmottagning i Västerås.
- ☘ att kommunen stimulerar till fler arbetsintegrerande sociala företag bland annat genom att ta social hänsyn i upphandlingar.
- ☘ att kommunen köper in eller förmedlar mer mark för företagsetableringar.

FÖR JOBBENS BÄSTA

Västerås har en hög andel människor i långtidsarbetslöshet. Samtidigt som företagen har behov av att anställa, är det svårt att hitta personer med rätt kompetens. Ska Västerås fortsätta ha en stark utveckling så måste andelen personer i utanförskap minska. Fler personer måste ha ett arbete att gå till.

För att lyckas behövs ett flexiblere utbildningssystem och en flexiblere arbetsmarknad. Bland de arbetslösa idag finns ungdomar som har haft svårt att klara av skolan. Människor som har en utbildning men i ett yrke med begränsade jobbmöjligheter och människor som på grund av sjukdom inte längre klarar av att jobba med det man en gång utbildade sig till och de som har kommit till Sverige i vuxen ålder med eller utan utbildning och arbetslivserfarenhet från sitt hemland.

Oavsett bakgrund måste det vara lätt att komma in på en anpassad utbildning och få ett arbete. För att åstadkomma detta behöver vi öka andelen jobbspår på företag. Vi behöver fler lärlingsutbildningar och underlätta för företag att vidareutbilda och kompetensutveckla sin befintliga personal. Det måste bli lättare att lära sig jobbet på jobbet. Att kompetensutveckla och lyfta upp den egna personalen skapar också förutsättningar att anställa nya och fylla på med personal underifrån.

Många människor har rätt kompetens för ett yrke men saknar den formella utbildningen. Det behöver bli enklare att validera och synliggöra kompetens hos personer som har kunskaper men saknar formell utbildning. Utbildningssystemet måste reformeras så människor kan få den licens eller examen som behövs för yrket.

Det behövs ett större fokus på att få in personer med funktionsnedsättning i arbete och egen försörjning. Här kan kommunen som arbetsgivare göra mer. Vi vill utreda möjligheten att införa en modell likt Gävle som innebär att 1,5% av kommunens totala tjänster ska gå till personer med någon form av funktionsnedsättning.

Västerås har en hög andel hushåll som behöver i försörjningsstöd. Vi vill kraftigt minska tiden som människor finns i försörjningsstöd. För att lyckas vill vi införa Boråsmodellen fullt ut. Vi vill flytta över hanteringen av försörjningsstödet till den nämnd som hanterar arbetsmarknad och som har kontakten med företagen och andra arbetsgivare. För att lyckas behöver vi arbeta annorlunda och mer fokuserat med en individuell plan för varje individ.

Idag arbetar Västerås med en modell om välfärdsjobb. Det innebär att människor i försörjningsstöd som står långt från arbetsmarknaden kan komma ut i arbete och egen försörjning. Genom att växla försörjningsstöd till en anställning med månadslön blir det win-win för både människor, för kommunens kompetensförsörjning och ökad kvalitet i verksamheten. Det här vill vi fortsätta att utöka så att fler personer med försörjningsstöd istället får en lön och ett meningsfullt arbete att gå till.

Centerpartiet vill:

- minska långtidsarbetslösheten genom tydligare fokus på jobb i samverkan med företag som behöver anställa.
- göra det lättare att validera och synliggöra kompetenser där formell utbildning saknas.
- utreda möjligheten att 1,5 % av kommunens totala antal tjänster går till personer med någon form av funktionsnedsättning.
- införa Boråsmodellen fullt ut, det vill säga flytta över ansvaret för försörjningsstödet från Individ- och familjenämnden till den nämnd som ansvarar för arbetsmarknad och har kontakter med företag och andra arbetsgivare.
- minska antalet personer i behov av försörjningsstöd.
- öka antalet välfärdsjobb.

EN SKOLA FÖR ELEVENS BÄSTA

Det livslånga lärandet startar redan hos det lilla barnet. Vi vill göra allt för att barn och elever ska lyckas i livet och få utvecklas efter sina förutsättningar till trygga och självständiga individer. Som går ut från gymnasiet och vidare till studier, arbete och egen försörjning.

Vi vill att alla barn och elever ska ges möjligheter att lyckas i skolan, oavsett bakgrund, kön, om man lätt lär eller har särskilda behov. En lyckad skolgång ökar chansen för att det ska gå bra även senare i livet. Grunden för barns utveckling i förskolan och skolan är tillgången till utbildade och skickliga förskollärare och lärare som ansvarar för undervisningen.

För att lyckas är det viktigt med ett positivt och problemlösande förhållningssätt som sätter barnet i centrum. Barn är olika och lär olika. Skolan ska vara en trygg plats fri från kränkningar och mobbning. Genom kompetensutveckling, ett aktivt elevhälsoarbete, NPF-säkring* och samverkan med vårdnadshavare, BUP, familjecentrum, socialtjänst med flera ökar möjligheterna att ge alla barn och unga en trygg skolgång.

Vi måste fortsätta att jobba aktivt för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Alla barn i Sverige har rätt att växa upp som självständiga individer och inte begränsas på grund av kön eller bakgrund. Handlingsplanen med kompetensutveckling om hedersvåld och könsstämpning måste hållas levande.

Vi ser positivt på att det finns en mångfald av pedagogisk omsorg och fristående och kommunala förskolor och skolor. Skolan ska vara jämlik. Valfriheten ska värnas och utvecklas samtidigt som vi måste jobba aktivt för att minska segregationen. Det är viktigt att barn, föräldrar och elever kan välja både fristående och kommunala verksamheter.

Studie- och yrkesvägledarna har en stor och viktig roll för att detta ska fungera bättre i skolorna. Vi vill att de i högre grad ska vara en länk mellan skola och arbetsliv. De ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan de ska vara med i hela skolans verksamhet. Med en mer aktiv studie- och yrkesvägledning genom hela utbildningsväsendet kan också unga lättare bryta könsnormer vid studie- och yrkesval.

Det är fortfarande stor brist på barnskötare och utbildade pedagoger i alla skolformer och på fritidshemmen. För att motverka bristerna vill vi bland annat öka möjligheten att kombinera arbete med studier inom yrket. Samtidig är lönenivån i Västerås lägre än i kommuner runt om oss. Därför måste vi fortsätta att prioritera förskola och skola. Vi behöver också fortsätta arbeta med att få fler att vilja skola om sig till lärare, till exempel genom Teach for Sweden.

Västerås är en kommun som växer snabbt på flera håll. Då är det viktigt att ha en planering i god tid för byggnation så de minsta barnen kan gå på en förskola eller skola nära hemmet. Vi behöver mer träffsäkra befolkningsprognoser och förbättra byggprocessen för att minska behoven av tillfälliga paviljonger och

förskoleplaceringar långt från hemmet. Vi vill utreda möjligheten att lägga alla skolfastigheter i ett eget bolag för att kunna möta upp behoven bättre och snabbare.

Det är en mänsklig rättighet att kunna vara delaktig i skolans verksamheter och lokaler fullt ut. Genom att utgå från universell utformning kan alla förskolor, grundskolor, anpassade grundskolor/särskolor och gymnasieskolor erbjuda inomhus- och utomhusmiljöer som ger alla, barn och elever och personal, möjlighet att inkluderas fullt ut oavsett funktionsförmåga.

Barn behöver kreativa utemiljöer för att utvecklas motoriskt och stimuleras till lek och rörelse. En bra förskole- och skolgård ska hållas levande och vara i ständig förändring. Genom odling och naturliga miljöer kan man öka den biologiska mångfalden och förståelsen för kretsloppet och fotosyntesens magi som behövs för att människor, växter, djur och pollinatörer ska överleva. Vi vill fortsätta utveckla arbetet med pedagogiska hållbara skolgårdar som också har en viktig roll i att klara klimatförändringar bättre med mer träd som skuggar och andra ekosystemtjänster.

*NPF-säkring = kompetensutveckla personalen och utforma miljön för att elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar får förutsättningar att lyckas.

Centerpartiet vill:

- värna valfriheten och rätten att välja pedagogisk omsorg, förskola och skola.
- arbeta aktivt för att minska segregeringen i skolor och förskolor.
- fortsätta höja resurserna till förskola och skola för att kunna locka och behålla skickliga pedagoger, lärare och skolledare.
- underlätta möjligheterna att kombinera arbete och studier till bland annat barnskötare, förskollärare, lärare, speciallärare, specialpedagog och lärare i fritidshem.
- förbättra processerna för att bygga förskolor och skolor i tid.
- utreda om alla skolfastigheter ska läggas i ett eget bolag.
- att förskolors och skolors inomhus- och utomhusmiljöer ska utgå från universell utformning för att säkerställa att alla barn, elever och personal kan vara fullt ut delaktiga.
- utveckla förskole- och skolors pedagogiska utemiljöer med odling, träd, ökad biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster.
- att skolan ska vara en trygg plats fri från kränkningar och mobbning.
- att Västerås stad arbetar aktivt med att stärka elevhälsan.
- att fortsätta arbeta aktivt mot hedersrelaterat våld och förtryck och könsstämpning.
- anställa fler yrkeskategorier i skolverksamheten som socialpedagoger, beteendevetare, stödpedagoger, logopedier och fysioterapeuter.

Förskola och pedagogisk omsorg

Vi vill se en fortsatt bredd av pedagogisk omsorg och kommunala och fristående förskolor i Västerås. Det är en styrka att det finns olika alternativ att välja mellan eftersom barn och familjer ser olika ut och har olika behov.

Vi vill fortsätta höja kvaliteten i förskolan genom att införa fler förste förskollärare och öka den interkulturella kompetensen bland annat genom fler socialpedagoger. Vi vill också jobba vidare med välfärdsjobb där människor som står längre från arbetsmarknaden kan avlasta pedagoger med arbetsuppgifter i förskolan som inte kräver pedagogisk utbildning.

För att öka barns jämlika uppväxtvillkor har Centerpartiet bidragit till att öka möjligheten för barn till föräldralediga och arbetssökande från 3 års ålder upp till 25 timmar per vecka i förskolan. Förskolan är viktig, men kan aldrig ersätta föräldrarna. Därför är det viktigt att ha ett nära och stöttande arbete mellan vårdnadshavare, förskola/pedagogisk omsorg, Familjecentrum, BVC och öppna förskolan.

Regionen har startat upp en enhet för tidiga insatser för att bättre fånga upp barn i förskoleåldern med tidigt debuterande beteendeproblem och/eller kognitiva svårigheter för att stötta barn, vårdnadshavare och personal på barnets förskola. Enheten är en viktig resurs för att alla barn ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar och därför vill vi att kommunen går in och bekostar sin del i samverkan så att enheten blir permanent.

Centerpartiet vill:

- fortsätta arbeta med välfärdsjobb i förskolan för att avlasta arbetsuppgifter för förskollärare och samtidigt ge människor en möjlighet att komma in i arbetslivet.
- höja kvaliteten i förskolan bland annat genom fler förste förskollärartjänster och socialpedagoger.
- permanenta samarbetet med regionen kring enheten för tidiga insatser för barn med kognitiva svårigheter och beteendeproblem.

En skola där varje elev får lyckas

Skolan ska ta vara på alla barns kreativitet och energi med målet att lära för livet och gå ut skolan med godkända betyg för att kunna läsa vidare på gymnasiet. Centerpartiet vill fortsätta satsa på att höja elevpengen i grundskolan för att minst ligga i nivå med snittet för jämförbara kommuner. Det systematiska kvalitetsarbetet och undervisningens kvalitet måste fortsätta att utvecklas i Västerås skolor. Genom att fortsätta satsa på höjd elevpeng kan även lönenivåerna öka.

Alla barn ska ha möjlighet att välja en skola nära hemmet. Idag placeras barn i tätorten utifrån relativ närhet medan barn som har rätt till skolskjuts kan placeras på en skola mycket längre bort beroende på att kommunen utgår från så kallade nyckelkodsområden (NYKO). Det vill vi ändra på. Vi vill att alla barn ska placeras utifrån samma principer.

Vi vill se en förändring där pengarna som idag används till upphandlad skolskjuts på landsbygden så långt som möjligt istället används till mer kollektivtrafik genom nya sträckningar som täcker in hela kommunen. Elever som har rätt till skolskjuts får busskort. Det gör att elever lättare kan välja skola samtidigt som fler som bor på landsbygden kan välja att åka kollektivt. Det kommer ställa krav på bättre och tryggare hållplatser, men i slutändan tror vi att det är en lösning som gynnar både elever, invånare på landsbygden och klimatet.

Det är viktigt att det finns olika kompetenser inom grundskolan. Lärarna ansvarar för undervisningen, men andra kompetenser som socialpedagoger, beteendevetare, stödpedagoger och socionomer kan avlasta lärare och stötta elever och ha nära kontakt med hemmet. Logopedier och fysioterapeuter är också viktiga professioner i skolan för att ge eleverna de bästa förutsättningarna.

Det är viktigt att eleverna i anpassad grundskola/särskola får möjlighet att utvecklas fullt ut utifrån sina förutsättningar. Efter införandet av förberedande förskoleklass i särskolan kan nu alla barn i Västerås gå i förskoleklass. Det har varit mycket positivt, inte minst för elevernas möjlighet till utveckling.

Tecken och bildstöd ska vara en självklarhet liksom digitala hjälpmedel. Fritidshemmen är en viktig del i barns utveckling samtidigt som de erbjuder en pedagogisk verksamhet för barn vars föräldrar arbetar eller studerar. Även barn till arbetsökande och föräldralediga ska fortsatt ha möjlighet till fritids 3 timmar per dag. För att stärka kvaliteten vill vi införa förstelärare även på fritidshemmen.

Centerpartiet vill:

- fortsätta satsa på insatser som höjer undervisningens kvalitet så att kunskapsresultaten höjs och fler elever går ut med godkända betyg.
- att alla barn både på landsbygden och i tätorten ska få sin skolplacering utifrån samma principer.
- att de resurser som läggs på upphandlad skolskjuts så långt som möjligt ersätts med mer kollektivtrafik på nya linjesträckningar som täcker in hela kommunen och att alla elever i kommunen som uppfyller villkoren får busskort.
- värna valfriheten och ett obligatoriskt och aktivt skolval.
- införa syskonförtur vid placering i grundskola.
- införa förstelärartjänster på fritidshemmen.

Gymnasiet

Elever i Västerås ska ha ett brett utbud av gymnasieprogram att välja på både i kommunen och i närområdet. Vi vill att gymnasieskolan ska ge flera vägar ut i arbetslivet. Att alla elever ska lyckas oavsett om det handlar om högskoleförberedande eller yrkesinriktade program. Vi vill se en blandning av kommunala och fristående gymnasieskolor.

Gymnasieskolan ska vara en trygg miljö där elever lär för livet. En miljö anpassad för varje elevs behov och förutsättningar. Alla behöver få nå sin fulla potential. För att lyckas med det behöver gymnasieskolorna ha ekonomiska förutsättningar att bedriva en bra verksamhet för eleverna.

Den kommunala gymnasieskolan ska hålla hög kvalitet. Fokus är höjda meritvärden och att andelen elever som klarar en gymnasieexamen på tre år ökar. Alla elever ska ha möjlighet att läsa in grundläggande eller särskild behörighet för högre studier inom ramen för sitt gymnasieprogram om de så önskar.

Att ha en gymnasieexamen kan ses som en inträdesbiljett till dagens arbetsmarknad. Våra gymnasieutbildningar behöver därför en nära koppling till arbetsmarknaden. Yrkesutbildningar måste ha förutsättningarna att ge eleverna en utbildning som är relevant för arbetsgivarna. Exempelvis behöver elever lära sig den senaste tekniken och ha aktuell utrustning och då behövs goda relationer mellan skolor och näringslivet.

För elever som inte har klarat grundskolan behöver det finnas bra alternativ inom introduktionsprogrammen. Arenan gör ett bra arbete med eleverna, men ofta saknas platser på de introduktionsprogram de önskar gå. Oavsett anledning till att en elev inte klarat grundskolan är det viktigt att ta vara på elevens intresse. Det ökar chanserna att lyckas med utbildningen och komma ut i arbete. Om eleven inte kan klara en hel gymnasieutbildning behöver man ändå få med sig tillräckligt mycket kunskaper för att nå branschens lägsta krav.

Det är brist på utbildad personal inom många av de yrken som återfinns inom yrkesprogrammen på gymnasiet. Fler ungdomar skulle behöva välja en yrkesutbildning framför en teoretisk, särskilt om man inte har tänkt att läsa vidare på högskola eller universitet.

För att locka fler elever måste det finnas flera ingångar till yrkesprogrammen på gymnasiet med olika inriktningar: stärkt yrkeskompetens, allmän högskolebehörighet eller särskild behörighet. Det skapar förutsättningar både för elever som vill fokusera på yrkesämnen och för de som vill förbereda sig för högskolestudier.

Samtidigt är yrkes- och lärlingsutbildning viktig för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen som allt för ofta saknar kompetent arbetskraft. För att öka statusen måste utbildningarna vara högkvalificerade och i större utsträckning byggas ihop. Den ska vara relevant, verklighetsnära och leda till jobb och de tilltänkta arbetsgivarna ska vara en drivande kraft i genomförandet av utbildningen.

Vi vill att fler ska kunna gå gymnasiets yrkes- och lärlingsutbildningar och att lärlingsutbildningar ska finnas inom fler yrken. Lärlingssystemet måste även kunna erbjudas vuxna, och de som redan har gymnasieexamen eller examen från högskolan ska kunna bli lärlingar i efterhand. Lärlingar har i gengäld rätt att bygga på sin utbildning så att det sen blir möjligt att få högskolebehörighet.

Vi vill se ett högre fokus på arbete och vidare studier för elever som idag går i anpassad gymnasieskola/gymnasiesärskolan. En stor del av de som idag går ut gymnasiesärskolan hamnar i daglig verksamhet. Vi vill att det ska bli enklare att

studera vidare och att komma ut i arbete. För att lyckas med det måste man ha ett större fokus på arbete redan från start i gymnasiesärskolan och samverka med det lokala näringslivet och offentlig verksamhet. Det handlar också om möjligheten att finansiera sina studier.

Vi vill stärka det entreprenöriella lärandet. Att utveckla och stimulera generella kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling skall vara en naturligt inslag i skolan under hela utbildningen. Det gör att eleverna blir bättre på att ta ansvar, fatta beslut, kommunicera och samarbeta. Det är viktiga kunskaper att ha inför det kommande arbetslivet. Vi vill därför att initiativ som Ung Företagsamhet i ännu högre grad ska bli en del av skolans verksamhet.

Centerpartiet vill:

- att fler elever går ut med höjda meritvärden och klarar gymnasieexamen på 3 år.
- att gymnasiet får ekonomiska förutsättningar för att bedriva utbildning av hög kvalitet.
- öka samverkan mellan gymnasiet och näringslivet för att utbilda till arbete.
- öka fokus på arbete för elever som går i anpassad gymnasieskola/gymnasiesärskolan.
- att skolan skall arbeta aktivt med Ung Företagsamhet.

Vuxenutbildning med fokus att minska arbetslösheten

Den vuxenutbildning som kommunen erbjuder ska hålla hög kvalitet. För de människor som inte har en gymnasieexamen måste det finnas möjlighet att läsa in de kurser som saknas. De yrkesutbildningar som kommunen erbjuder inom vuxenutbildningen ska i första hand vara inom bristyrken och inom branscher där företagen i Västerås har svårt att hitta kompetens.

Yrkeshögskoleutbildningarna är ett bra exempel på utbildningar som utvecklats i samarbete med näringslivet. Utbildningarna där är anpassade efter de behov som finns på arbetsmarknaden och många får jobb efter utbildningen. Västerås yrkeshögskola ska i första hand fokusera på utbildningar inom yrkesområden som behövs inom kommunen.

SFI i Västerås måste hålla en hög kvalitet. Andelen behöriga lärare är idag för låg vilket påverkar kvaliteten på undervisningen. Vi behöver ställa högre krav på de aktörer som bedriver SFI. En kvalitativ undervisning är extra viktigt för de vuxna som inte kan läsa och skriva på sitt modersmål. Utan grundläggande kunskaper i att läsa och skriva är det svårt att klara sig på egen hand i vårt samhälle. För att kunna öka andelen läs- och skrivkunniga vuxna i Västerås behöver vi ha extra fokus på alfabetiseringen och att det spåret inom SFI fungerar.

Folkhögskolorna har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans profil. Det gör att det är lättare för kursdeltagarna att utforma sin utbildning efter de behov, intressen och de förkunskaper som varje elev har.

Studieförbunden spelar en stor roll för det livslånga och frivilliga lärandet. Folkbildningen kan till exempel minska den digitala klyftan, stimulera det demokratiska samtalet och möta västeråsarnas egna behov av bildning. Därför måste studieförbunden ges ökade resurser för att kunna verka inom det fria och frivilliga lärandet.

Vi behöver en vuxenutbildning som är mer anpassad för dagens samhällssituation. Genom att underlätta för människor att vidareutbilda sig inom den ordinarie utbildningen, till exempel genom att erbjuda fler kvälls- och helgkurser, ökar möjligheten för människor att kombinera arbete och familjeliv med fortsatta studier. Skolor och andra offentliga lokaler som idag står tomma under många timmar på dygnet, kan då nyttjas mer effektivt än vad som sker idag.

Centerpartiet vill:

- att vuxenutbildningen ska ske i nära samverkan med näringslivet gällande yrkesutbildningarna.
- att vuxenutbildningen ska ge möjlighet att komplettera eller läsa in gymnasieexamen för de som behöver.
- att Västerås yrkeshögskola i första hand ska fokusera på utbildningar inom yrkesområden som behövs inom kommunen
- höja kvaliteten på SFI-undervisningen.
- att Studieförbunden och folkhögskolorna ska vara en viktig del av det livslånga lärandet.
- öka läs- och skrivkunnigheten bland vuxna i kommunen.

FÖR NYANLÄNDAS BÄSTA

Fler människor i världen flyttar för att söka skydd från krig, terror och förtryck, men också för arbete och studier. Centerpartiet står för en reglerad invandring, en migrationspolitik som förenar ordning och reda med medmänsklighet och humanism. Rätten till skydd ska värnas, även för dem som på egen hand kommer direkt till Sveriges gräns.

Krig, konflikter och effekter av klimatförändringar kan blossa upp på kort tid och då är det viktigt att kommunen har en flexibilitet och förmåga att snabbt kunna ställa om organisationen och samverka med andra myndigheter och frivilligorganisationer.

När man flytt från krig är det viktigt att snabbt känna att man kan få kontroll över sitt liv och komma in i ett sammanhang. Att barn får komma ut i förskola, skola och att vuxna kan komma ut i studier och arbete som ger en egen försörjning, hitta nya nätverk och ha en meningsfull fritid. Här är civilsamhället, det vill säga föreningslivet, studieförbunden, privatpersoner, organisationer, samfunden tillsammans med kommunen och näringslivet otroligt viktiga för att människor kan känna att man får kontroll över sitt liv och får tillbaka sitt människovärde.

Det tar idag för lång tid för många nyanlända att lära sig språket och komma ut i arbete. För utrikesfödda kvinnor tar det avsevärt mycket längre tid att få ett jobb jämfört med männen. Allt för få ges chansen att försörja sig själva. Det går att vända utvecklingen. Fler kan komma i arbete. Fler kan lära sig språket snabbare. Men det kräver kraftfulla och ansvarsfulla reformer och tydligare krav.

Erfarenheterna från det stora antalet flyktingar som kom 2015 visar att vårt system inte är tillräckligt robust för att klara integrationen på ett bra sätt. För att detta ska bli möjligt behövs nationella reformer, men det finns också mycket vi kan göra lokalt i Västerås. Vi behöver se till att både SFI-undervisningen och samhällsorienteringen håller hög kvalitet. Idag har Västerås exempelvis en låg andel behöriga lärare på SFI jämfört med snittet i Sverige.

En del personer som kommer till Sverige kvalificerar sig för att delta i Arbetsförmedlingens etableringsprogram, men långt ifrån alla. Kommunen behöver ta ansvar för att de också får möjlighet att delta på exempelvis SFI och samhällsorienteringen. Det finns också en risk att många kvinnor stannar hemma med barnen istället för att delta i aktiviteter som gör att de integreras i det svenska samhället. Vi behöver ställa samma krav på både kvinnor och män att delta.

Det är viktigt att både kvinnor och män i samma utsträckning får ta del av arbetsnära insatser. Vi behöver också ställa krav på att alla aktiviteter är på hela individens arbetsutbud så att individer deltar på heltid. Kommunen kan dock inte ensam lösa hela integrationen utan även stat, region och andra myndigheter måste ta sitt ansvar. Även civilsamhället är viktiga för att främja en bra integration.

Centerpartiet vill:

- att kommunen ska samverka med myndigheter och civilsamhället på ett snabbfotat och flexibelt sätt så att människor som flyr från krig och konflikter snabbt kan komma in i skola och arbete.
- ställa samma krav på kvinnor och män att delta i arbetsnära insatser och att det sker på heltid för att korta vägen till arbete och egen försörjning.

FÖR KLIMATETS BÄSTA

Den globala uppvärmningen är en av vår tids största ödesfrågor. Världens utsläpp måste minska i mycket högre takt. FN:s klimatpanel IPCC har kommit fram till att *"Vi behöver genomgripande förändringar på alla nivåer. Vi behöver omdefiniera vårt sätt att leva och konsumera."* Vi håller med.

Nu handlar det inte om en omställning, utan snarare om en transformation, en omvandling. Vårt samhälle kommer att se helt annorlunda ut om 50 år. Oavsett om vi gör något åt klimatkrisen eller inte. Antingen tar vi kommandot och styr, eller så låter vi klimatkrisen accelerera och tvinga fram en väsentligt jobbigare och dyrare transformation.

Västerås kan göra mer när det gäller klimatarbetet. Vi behöver öka ambitionsnivån för att ställa om till förnybart. Därför vill vi att kommunen tar initiativ till en samverkansgrupp med näringslivet för att minska koldioxidutsläppen. Genom att anta en CO²-budget för kommunens yta med en handlingsplan av åtgärder kan vi åstadkomma nödvändiga minskningar av kommunens egna utsläpp. Genom samverkan med näringslivet kan det vara möjligt att utveckla teknik för att fånga in och lagra koldioxid.

Vi måste öka takten för att fasa ut engångsplast och produkter av onödig fossil plast. Genom att använda fler cirkulära system minskar mängden sopor och nedskräpning i vår miljö.

Vi vill att Västerås Stad ska söka medlemskap i Viable Cities och delta i samarbetet mellan Sveriges främsta städer när det gäller omställningen till klimatneutrala och hållbara städer och delta aktivt i Miljö- och klimatrådet för att ta fram en handlingsplan med åtgärder för att åstadkomma reduktion av utsläpp i hela kommunen.

Livsmedelsstrategin är viktig för att klara livsmedelsförsörjningen och miljö- och klimatmålen. Västerås har alla möjligheter att öka produktionen av livsmedel och grön energi, men det krävs en förståelse i hela den kommunala organisationen för att livsmedelsstrategin ska kunna förverkligas. Det gäller bland annat värnandet om den produktiva jordbruksmarken.

Kommunen är en stor inköpare av livsmedel. Vi vill att kommunen så långt det är möjligt ska köpa in svenskt och lokalproducerat. Om man inte handlar lokalt i fredstid är det inte säkert att det finns mat i tider av kris eller krig. Därför vill vi att upphandlingen ska möjliggöra även för mindre leverantörer att kunna leverera livsmedel även om det bara är mindre leveranser och under delar av året. Genom att införa en samordnad varudistribution blir det möjligt, samtidigt som transportererna kan minimeras och effektiviseras när livsmedel och andra förnödenheter transporteras klimatsmart och samordnat till kommunala verksamheter.

Vi ska ställa samma krav på den mat som köps in som ställs på svenska producenter. Svenska livsmedel är klimatsmarta. Därför vill vi att prioriteringen vid inköp av mat ska ändras till att i första hand handla svenskproducerade livsmedel. Västerås stad skall fortsätta arbeta för att reducera matsvinnet ytterligare i de kommunala verksamheterna.

Vi vill att kommunen ska ta fram en målsättning för nyinstallation av solceller på befintliga kommunala byggnader och enbart använda och handla upp tjänstefordon, arbetsredskap och maskiner som drivs med förnybara bränslen.

Västerås ska bidra till den biologiska mångfalden genom att arbeta aktivt med ekosystemtjänster och grönstrukturplanen. Hårdgjorda ytor blandas upp med insektshotell, ängsmark, träd som skuggar, gröna tak och dammar även centralt i Västerås. Ett annat exempel är att inga rondeller beläggs med konstgräs.

Västerås ska ha en uppdaterad handlingsplan för renare vatten i Mälaren och övriga vattendrag. För att minska övergödningen till Mälaren ska Västerås stad fortsätta jobba aktivt med markägare för att anlägga fler fosfordammar. Utsläppen kan minska bland annat genom användandet av avjoniserat vatten för tvättmaskiner vid nybyggnation och att fortsätta arbetet för att minska användandet av olagliga båtbottnfärger.

Vi vill ta fram en handlingsplan för mer effektiv energiförbrukning och en plan för transformation av de befintliga energikällorna inom stadens olika anläggningar som exempelvis idrottshallar, skolor, äldreboenden och särskilda boenden.

Centerpartiet vill:

- ta fram en netto CO²-budget för kommunens yta och invånarnas samlade konsumtion i samverkan med berörda aktörer.
- öka ambitionen i klimatarbetet genom att sluta använda onödig engångsplast och icke nödvändig fossil plast.
- att kommunen tar fram en målsättning för installation av solceller på befintliga och nya kommunala byggnader.
- att Västerås stad ansöker om medlemskap i Viable Cities.
- att kriterierna för prioriteringen vid inköp av mat ska ändras till att i första hand handla svenskproducerade livsmedel.
- fortsätta arbeta med att minska matsvinnet i kommunala verksamheter.
- uppdatera handlingsplanen för renare vatten.
- att kommunen har en målsättning att enbart upphandla tjänstefordon, arbetsfordon och maskiner som drivs av förnybart bränsle.
- förverkliga livsmedelsstrategin och införa samordnad varudistribution.
- att Mälarenergi undersöker möjligheten att jobba med Bio-CCS eller motsvarande teknik för inlagring av koldioxid.
- utreda mätbara nyckeltal på kommunal verksamhetsnivå som årligen utvärderas i en hållbarhetsredovisning kopplad till Agenda 2030-målen.
- att inte belägga rondeller med konstgräs.

HÅLLBARA TRANSPORTER FÖR MILJÖNS BÄSTA

I framtidens Västerås rör sig barn och vuxna, varor och information snabbt, tryggt och tillgängligt, till, från och inom hela kommunen. Alla transportslag, på mark, räls, vatten och luft, samverkar digitalt i ett smidigt flöde. Det är enkelt att göra medvetna val samtidigt som lokal och hållbar energi nyttjas till alla transporter.

Vi vill se ett Västerås där alla transporter sker med förnyelsebara bränslen. Hållbara transportlösningar är en förutsättning för att klara klimatutmaningarna. Västerås har en enorm potential eftersom vi har alla fyra transportslag: väg, järnväg, flygplats och Nordens största insjöhamn. Vi vill underlätta för företag och människor att välja rätt transportslag för rätt typ av resa. Genom lösningar där alla olika resealternativ är digitalt sammankopplade ska det vara enkelt att välja utifrån hållbarhet, ekonomi och tid.

För att lyckas ställa om behöver produktionen av biodrivmedel, grön el och vätgas öka. Inhemsk och lokal produktion av bränsle och el gör oss mindre sårbara i tider av kris eller krig. Vi vill se en kommunal plan för solceller på alla fastigheter där det är möjligt. I framtidens Västerås finns en stor solcellspark med energilager vid flygplatsen, som försörjer elflyg, elfordon och en hamn för drönartransporter.

Alla västeråsare ska ha bra internetuppkoppling. Vi vill att ny digital teknik ska testas och användas medvetet och systematiskt och med högt säkerhetstänk. Näringsliv och universitet ska bjudas in att vara med och utveckla digitala testbäddar för offentlig verksamhet.

Västerås nya resecentrum ska vara en plats där olika transportsätt samspekar. Det ska vara enkelt att byta transportmedel utifrån typ av resa. Vi vill stimulera utvecklingen av ny teknik och möjliggöra smarta transportlösningar som exempelvis självkörande kollektivtrafik och smidig delningsekonomi för fordon som exempelvis framväxten av elbilspooler. Det ska finnas en väl utbyggd infrastruktur för elbilsladdning och tankstation för vätgas och biogas tillgänglig för både bilar och tunga transporter.

Större och tyngre lastbilar ger mer effektiva transporter, men belastar vägnätet hårdare. Därför vill vi arbeta för att fler vägar BK 4-säkras, för bättre bärighet.

Mer kollektivtrafik i hela kommunen

Vi vill se en förändring där pengarna som idag används till upphandlad skolskjuts på landsbygden så långt som möjligt istället används till mer kollektivtrafik genom nya sträckningar som täcker in hela kommunen. Det gör att elever lättare kan välja den skola man önskar, samtidigt som fler som bor på landsbygden kan välja att åka kollektivt. Det kommer ställa krav på bättre och tryggare hållplatser, men i slutändan tror vi att det är en lösning som gynnar både elever, invånare på landsbygden och klimatet. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter vid de större vägarna, som exempelvis Rv 56, måste bli bättre. Vi vill ha mer anropsstyrd trafik och öka samordningen över kommungränserna med kombinerade buss/tågresor.

Idag utgår alla busslinjer från centralstationen. För att ta sig från en del av kommunen till en annan så måste man in till centrum för att byta buss. Det gör att resan kan bli onödigt lång. Det vill vi ändra på. Genom att lägga en ny tvärgående bussförbindelse, som trafikerar mellan bostadsområden och flera stora arbetsplatser från Viksäng - Finnslätten - Erikslund - Hacksta, kortas restiden och vi avlastar trafiken in mot centrum. Den tvärgående linjen ska synkroniseras med busslinjer som går in mot centrum och ut mot övriga kommundelar.. Vi vill också arbeta för en kollektivtrafikringlinje Västerås – Skultuna – Tillberga.

För att underlätta för fler att nyttja kollektivtrafiken är det viktigt att hålla så låga taxor som möjligt. Vi vill återinföra möjligheten till biljett med 3-timmars övergång. Vi vill också undersöka möjligheten till "hop on-hop off" bussar i centrum som kan underlätta för personer som har svårt att gå längre sträckor.

För vissa personer är färdtjänsten den enda möjligheten att resa kollektivt. Vi vill att taxan för färdtjänst ska harmoniseras med taxan för kollektivtrafik. Vi vill hitta permanenta lösningar där människor i Västerås som finns i asylprocess eller inom massflyktsdirektivet kan få åka kostnadsfritt på bussen, liksom föräldrar med barn i barnvagn och utreda möjligheten till avgiftsfri kollektivtrafik för alla.

Vi vill utveckla båttrafiken till att bli förnyelsebar och fossilfri och en del av kollektivtrafiken. Där man kan välja att ta båten eller bussen från exempelvis Gäddeholm, Fullerö och att kunna bo på våra öar. Fler kan komma ut och njuta av Mälaren, öarna och badplatserna. Vi vill att det ska finnas enbart förnyelsebara bränslen och laddinfrastrukturi alla fritidsbåtshamnar i Västerås till 2030.

Sjöfarten

Västerås har stora möjligheter att utveckla godstransporter på ett hållbart sätt. Genom att nyttja de inre vattenvägarna kan lastfartyg ersätta godstransporter motsvarande minst 1000 lastbilar i veckan. Det är bra för klimatet och frigör kapacitet på väg- och järnvägsnätet.

Idag missgynnas sjöfarten i förhållande till kostnaden för transport på väg och järnväg. För att sjöfarten ska vara konkurrenskraftig måste farledsavgifterna sänkas. En ny Hjulstabro måste byggas så snart som möjligt för att större fartyg ska kunna trafikera Mälaren. Vi vill att Västerås hamn ska vara fossilfri och förnyelsebar till 2030.

Järnväg och spårväg i framtidens Västerås

Västerås nya Resecentrum och Mälarporten kommer bli en helt ny stadsdel och vara Västerås välkomnande entré när man reser hit. Resecentrum utformas på ett sätt som knyter ihop centrum med Mälaren på ett öppet, grönt och tillgängligt sätt.

Vi måste få till ett tågstopp på Finnslätten, behålla och utveckla tågstopp i Dingtuna och åter öppna möjligheten för tågstopp i Tillberga. Ett tågstopp på Finnslätten skulle utöver resor till och från Stockholm även på längre sikt kunna ge möjlighet till smart arbetspendling i länet.

Vi vill driva på aktivt för att förverkliga att det ska gå att resa mellan Oslo och Stockholm på under tre timmar där Västerås blir ett viktigt stopp.

Västerås är en kommun som växer. Därför vill vi tänka framåtsyftande i framtidens resemönster och ta fram en strategi för framtida spårvägar eller BRT-lösningar på lämpliga sträckor.

Luftfart i framtidens Västerås

Centerpartiet var pådrivande för att Västerås flygplats ska vara kvar och utvecklas. Nu finns ett stabilt delägarskap mellan kommunen och regionen. Det ger förutsättningar för en stabilitet i utvecklingen till en hållbar flygplats med förutsättning för forskning och utveckling inom fossilfritt flyg och autonoma flygplatser, utbyggnad av solceller bredvid landningsbanan och laddinfrastruktur. För oss är det självklart att Västerås flygplats också ska vara en beredskapsflygplats och vi vill att kommunen ska jobba aktivt tillsammans med regionen och länsstyrelsen för att trycka på regeringen i frågan.

Vår vision är att Västerås är Mälardalens centrala hubb för regionala fossilfria och förnyelsebara flygtransporter med många destinationer. På flygplatsen kan man tanka och ladda med olika typer av hållbara drivmedel. Västerås flygplats kan bli en testbädd för ny teknik inom hållbar luftfart.

Västerås är norra Europas största utbildningscentrum för flyg, en attraktiv hemmabas för flygsporten och en lättillgänglig infrastruktur för beredskap för sjukvård och i tider av kris eller krig.

Västerås verkar för att det ska finnas en drönarinfrastruktur som används av det lokala näringslivet och det offentliga för snabba och hållbara transporter av både människor och varor.

Cykelstaden Västerås

Det ska vara lätt att ta sig runt i kommunen på cykel. Därför behöver vi bygga ut cykelvägnätet både i tätorten och på landsbygden. Cykelvägen till Tidö-Lindö och Tortuna måste byggas under mandatperioden. Därefter behöver cykelvägen fortsätta från Tortuna till Kärsta och Orresta. Vi behöver också förbättra resmöjligheter med cykelväg mellan Hökåsen och Bjurhovda och mellan Irsta och Finnslätten.

Vi behöver ta fram en planering för lämpliga sträckor för separata snabbcykelstråk.

Centerpartiet vill:

- förverkliga tågstoppet på Finnslätten för att underlätta tågpendling mellan Stockholm och Västerås.
- ersätta den upphandlade skolskjutsen så långt som möjligt med kollektivtrafik genom nya sträckningar som täcker in hela kommunen.
- förbättra kollektivtrafiken genom en ny tvärgående bussförbindelse t ex Viksäng - Finnslätten - Erikslund - Hacksta.

- ✿ arbeta för att hålla så låga biljettpriser som möjligt i kollektivtrafiken, återinföra bussbiljett med 3-timmars övergång, att taxan för färdtjänst harmoniseras med busstaxan och att personer i asylprocess eller som har uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet kan erbjudas kostnadsfria resor med kollektivtrafiken.
- ✿ ta fram en långsiktig sammanhållen trafikplan för alla transportslag.
- ✿ verka för att bokning och betalning av de olika transportslagen är sammankopplad och användarvänlig.
- ✿ arbeta för att sjöfarten får rättvisa villkor och att en ny Hjulstabro blir verklighet.
- ✿ att kommunen fortsätter investera i hållbara mobilitetslösningar där människor och varor transporteras på det mest klimatsmarta sättet.
- ✿ verka för att Västerås flygplats blir en testbädd för utveckling av klimatsmart flyg och autonoma flygplatser.
- ✿ arbeta aktivt för att Västerås flygplats blir en beredskapsflygplats.
- ✿ färdigställa cykelvägarna till Tidö-Lindö och Tortuna snarast och fortsätta bygga ut cykelvägar på landsbygden.
- ✿ ta fram en plan för snabbcykelstråk.
- ✿ underlätta för cykel som färdmedel i all stadsplanering.
- ✿ omgående låta CSN-berättigade studenter resa till rabatterat pris inom kollektivtrafiken.
- ✿ låta personer med barn i barnvagn resa avgiftsfritt inom kollektivtrafiken.
- ✿ utreda möjligheten till en avgiftsfri kollektivtrafik.
- ✿ arbeta för att vägar BK4 säkras för bättre bärighet som möjliggör tyngre och färre transporter.
- ✿ verka för en spårbunden eller BRT ringlinje runt Västerås med anslutning till tågstopp för enklare pendling i framtiden.
- ✿ att kommunen i samarbete med Trafikverket, med utgångspunkt från barnkonventionen, gör Rv56/665 säker för oskyddade trafikanter, barn, boende och pendlare som dagligen måste korsa vägen.
- ✿ utreda möjligheten att införa "hop on - hop off" bussar i centrala Västerås.
- ✿ arbeta för en kollektivtrafikringlinje Västerås – Skultuna – Tillberga.
- ✿ att tågen stannar i Tillberga och Dingtuna, samt utbyggd kollektivtrafik på landsbygderna i hela kommunen.

SAMHÄLLSPLANERING OCH BYGGNATION FÖR VÄSTERÅS BÄSTA

Alla behöver någonstans att bo. Trångboddhet och bostadsbrist finns i stora delar av Sverige, även i Västerås. Många vill bo och leva i hela kommunen. Vi har ett ansvar att bygga kommunen hållbar där människor kan förverkliga sina drömmar oavsett storlek på plånboken.

Det är viktigt att bygga bostäder och verksamhetsområden ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart. Klimatförändringarna kommer påverka hur och var vi kan bo och bygga. Vi måste bygga in ytor som klarar skyfall och träd som skuggar för att minska effekten av solens strålar, öka den biologiska mångfalden och få ner temperaturen vid värmeböljor.

För oss i Centerpartiet är det viktigt att vi bygger in trygghet i bostadsområden. Att billiga hyresbostäder varvas med egna hem, bostadsrätter, radhus, förskolor, skolor och särskilda boenden. Och att bostäder varvas med grönytor för odling, spontanidrott, parker och ytor för idrottsliv, motion och rekreation där man kan mötas över generationsgränser. Vi vill se en mångfald av små och stora aktörer på bostadsmarknaden.

Ett bra sätt att bygga in trygghet är att kombinera exempelvis förskolor med äldreboenden. Förutom att kunna samordna kök, samlingslokaler och utemiljöer, ökar tryggheten om förskolegårdarna inte lämnas obevakade under kvällar och helger utan att det finns människor i området även då förskolan eller skolan är stängd. Skolan ska vara mitt i byn. Skolor som byggs ska utformas så att de går att användas till samlingslokaler för föreningslivet på kvällar och helger och hyras enkelt till låg eller ingen kostnad.

Kommunen måste växa och utvecklas hållbart. Husen ska vara energisnåla, byggda med hållbara byggmaterial och smarta lösningar för sophantering. Men vi måste göra mer. Centerpartiet vill därför att det tas fram en lokal färdplan för klimatneutralt byggande.

Västerås stad och byggaktörer i Västerås arbetar på flera plan för att uppnå ett klimatneutralt byggande till år 2035. Genom att ta fram en lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i nära samverkan med byggbranschen, Mälardalens Universitet, och Västerås starka företagskluster inom innovation och teknik kan Västerås bli en stark förebild för klimatneutralt byggande.

Västerås har höga ambitioner att bli en hållbar och klimatsmart kommun. Genom de höga miljö- och klimatmålen i bland annat Västerås stads Hållbarhetsprogram och Översiktsplan för Västerås finns en tydlig grund att stå på.

Det klimatneutrala byggandet är ett sätt att få ner utsläppen av växthusgaser och minska vår påverkan på klimatet genom att organisera och planera klimatsmart och använda produkter med så lite klimatpåverkan som möjligt. En träbyggnadsstrategi kan vara en del i det arbetet

Vi vill att Västerås stad ska ha som målsättning att stegvis öka sin klimateffektivitet inom organisationen i samband med upphandling, planering och byggande för att bli klimatneutrala år 2035.

Det är viktigt att värna den produktiva jordbruksmarken. Vi vill erbjuda fler västeråsare att kunna odla i staden, från odlingslådan till större arealer på ledig mark som lämpar sig för större odlingar i kollektiv eller kommersiellt. Vi kallar det stadsbruk Västerås och har hämtat inspiration från stadsbruk Göteborg. Vi vill också se till att varje detaljplan ska innehålla möjligheter till odlingslotter.

Tack vare Centerpartiet finns nu tre åretruntplatser som tillåter "husbåtar" så kallade fritidsfartyg för boende. För att få en levande och tryggare Mälarstad vill vi fortsätta att utveckla den möjligheten till fler platser i Västerås.

Ett sätt att utveckla kommunen hållbart är att planera för kommunalt vatten, avlopp, bredband och laddinfrastruktur i hela kommunen. En landsbygdssatsning driver hela kommunen framåt. Enligt Post och Telestyrelsen bredbandskarta saknar 44 % av hushållen utanför tätorten snabbt bredband. Vi vill ta fram en handlingsplan för att se till att hela kommunen har snabbt bredband.

Universitetsstaden Västerås behöver fler studentbostäder och ett attraktivt campus. Västerås ska ha tillräckligt med studentbostäder för att kunna behålla dagens bostadsgaranti. Bostadsfrågan får inte vara ett hinder för att Västerås ska växa som universitetsstad.

Kommunen behöver köpa in mer verksamhetsmark för företagsetableringar och ta fram tydliga visioner för olika typer av verksamhetsområden för att attrahera företagsetableringar.

Vi vill sänka hastigheten till 30 km/timme på fler områden där gång- och cykeltrafiken lämnas företräde. Fortsätt utveckla stads- och kommundelscentra som exempelvis Bäckby torg. Ge arkitekturen större utrymme vid nybyggnation.

Barnen måste få ta plats i samhället. Vi vill att samtliga lekplatser ska besiktas varje år och åtgärdas vid behov. Vi vill titta på lösningar där det ska gå att "adoptera" en lekplats och ansvara för skötsel och underhåll.

För att minska vår sårbarhet och klara klimatutmaningarna måste vi jobba aktivt med att öka tillgången till förnyelsebar och miljövänlig energi. Därför vill vi stimulera att det byggs solceller på alla fastigheter som är möjliga och ta fram mark som är möjlig för vindkraft. Vi vill också uppmuntra att man bygger in cirkulära system, bland annat genom att göra det möjligt för företag att återföra spillvärme i fjärrvärmesystemet.

Västerås centrala delar är attraktiva områden med ett högt värde. Dessa behöver utnyttjas optimalt. För att få ett levande centrum bör de främst användas för boende och kommersiell verksamhet.

Stads- och bostadsplaneringen måste gå hand i hand. Det ska vara enkelt och smidigt att välja kollektivtrafik och cykel. Den framtida utvecklingen av stadens centrala delar behöver anpassas till att egen bil inte måste vara en nödvändighet. Cykelbanor så väl som kollektivtrafiken behöver byggas ut. Det skall vara enkelt att resa kollektivt, med

täta avgångar och nära till hållplatser. Det ska även vara enkelt att med cykeln på bussen när man behöver det.

Kommunen måste bygga fler belysta cykelvägar för att öka säkerheten för cyklister. Det behövs fler och säkrare cykelparkeringar vid resecentrum, arbetsplatser och andra mål för resande med cykel.

Kommunens vägar är i behov av underhåll och reparation. Broar och vägtrummor behöver rustas för att klara kommande belastning.

Den digitala utvecklingen tillåter att fler kan jobba hemifrån. Vi behöver därför bygga ut fibernätet till att omfatta hela kommunen så att arbetsplatser, bostäder och all kommunal verksamhet har bredband. Med de nya förutsättningarna som följer av arbete hemifrån så krävs det att människor har tillgång till kommunal service och tjänster även på landsbygden. Vi vill att de kommunala bolagen ska bidra till hållbar utveckling. Vi kommer därför arbeta för att det i ägardirektiven ska det finnas gemensamma och mätbara mål för hållbarhetsarbetet. Vi vill att kommunala bolag som hanterar samhällsviktig infrastruktur ska fortsätta vara i kommunal ägo.

Centerpartiet vill:

- planera för ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster, inget konstgräs i rondeller.
- sänka hastigheten till 30 km/timme på fler områden där gång- och cykeltrafiken lämnas företräde.
- fortsätta utveckla fler platser för fritidsfartyg för boende.
- ta fram en handlingsplan för bredband, kommunalt vatten och avlopp och laddinfrastruktur i hela kommunen.
- planera in ytor för spontanidrott och odlingslotter i bostadsområden.
- samordna samhällsfastigheter, exempelvis förskolor och äldreboende.
- att samtliga lekplatser i hela kommunen besiktas varje år.
- ta fram en lokal färdplan för klimatneutralt byggande i Västerås med inspiration från Malmömodellen.
- stärka jämställdhetsintegreringen i samhällsplaneringen och den fysiska stadsplaneringen.
- att Västerås ska vara känd som den mest tillgängliga kommunen i landet.
- värna produktiv åkermark.
- utveckla kommun- och stadsdelscentra som exempelvis Bäckby torg.
- att ägardirektiven i Västerås kommunala bolag återspeglar gemensamma mål i hållbarhetsarbetet.
- att kommunala bolag som hanterar samhällsviktig infrastruktur ska fortsätta vara i kommunal ägo.
- öka självförsörjningsgraden genom att utveckla stadsnära odling i bostadsområden och på ledig mark, kommersiellt eller i kollektiv.

TRYGGHET FÖR MÄNNISKORS BÄSTA

Att känna sig trygg är en del av folkhälsan. Att kunna röra sig var man vill, vara trygg i sitt hem och inte behöva oroa sig för att bli utsatt för brott, mobbing eller hot. Den upplevda tryggheten påverkas av hur den fysiska miljön utformas, med gångstråk och parker som är upplysta och utformade för att öka tryggheten, men utan att störa växt- och djurlivet.

Alla barn har rätt att växa upp i trygga förhållanden där man blir sedd, älskad och respekterad. Trygghet handlar också om ekonomisk trygghet, att veta att pengar till maten räcker hela månaden. Barn som klarar skolan med godkända betyg har större chans att lyckas i livet. Barn som lever i familjer där man ser sina föräldrar gå till jobbet och där det finns pengar till kläder, skor och fritidsaktiviteter löper mindre risk att lockas in i miljöer där man blir utnyttjad och riskerar att fastna i kriminalitet. Inget barn föds kriminell.

Barn och familjer ska tidigt kunna få stöd av Familjecentrum och BVC. Familjecentrum stöttar föräldrar i det jämställda föräldraskapet, på öppna förskolan kan föräldrar och barn träffa andra i en pedagogisk miljö liksom föräldrautbildningar och familjerådgivningen är viktiga förebyggande insatser. Vi måste fortsätta satsa tidigt på de yngsta barnen. Så förebygger vi problem senare i livet. För att ge alla barn en grundtrygghet oavsett vilka föräldrar ett barn har vill vi att Västerås stad går över till att försäkra alla barn på heltid, inte bara under verksamhetstid.

Fritidsklubbar och fritidsgårdar är viktiga verksamheter för att erbjuda barn och unga meningsfull fritid. Det är viktigt att det finns fritidsgårdar även i de mindre orterna som organiseras utifrån lokala förutsättningar.

Trygghet handlar också om att inte behöva utsättas för eller bevittna våld i nära relationer eller utsättas för könsstymning och hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet för att se och upptäcka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck får aldrig stanna av utan hållas levande genom kompetensutbildningar och handlingsplaner.

Barn och unga kan lockas in i grooming och utsättas för övergrepp. Det är viktigt att hela tiden observera om barnet beter sig annorlunda. För människor som hamnar i övergrepp och sexhandel är det viktigt att visa att det finns hjälp att få. Här kan vi göra mer för att säkerställa omhändertagandet av de som utsatts för sexuellt våld tillsammans med regionen, till exempel genom att starta en MIKA-mottagning.

Droger är en motor i kriminaliteten. Öppen droghandel måste komma bort från Västerås gator och bostadsområden. Droghandeln, vapen och kriminalitet får aldrig bli normaliserat. För att lyckas måste vi jobba nära tillsammans med polisen, fältarbetande socialsekreterare, fritidsgårdar, föreningar, näringslivet, skolan och föräldrar. Vi behöver också göra mer för att barn och unga kan ha en meningsfull fritid och kunna tjäna extra pengar på loven. Det motverkar radikaliserings och att barn lockas in i autonoma och extrema grupper.

Västerås stad jobbar med brottsförebyggande och trygghetsfrågor bland annat genom Effektiv Samverkan för Trygghet (EST). Det är ett strukturerat sätt för fastighetsägare,

polis och kommunens verksamheter att arbeta tillsammans med att kartlägga händelser och sätta in förebyggande åtgärder.

Idag finns det ett problem med utsatthet och hemlöshet i Västerås. För att dessa människor ska få en chans att förbättra sin situation måste vi samarbeta mer med civilsamhället, exempelvis Stadsmissionen som redan idag arbetar mycket framgångsrikt med att stötta människor i utsatthet. De har ofta en möjlighet att nå ut på ett annat sätt än en offentlig verksamhet.

Förändringen som gjordes från träningslägenhet till eget kontrakt för denna grupp blev inte så bra som det var tänkt. Exempelvis måste en person som varit på behandlingshem få en chans till en bostad och egen försörjning. Kvinnor med beroendeproblematik är extra utsatta, då de har en ökad risk att utsättas för våld och övergrepp. Vi behöver öka platserna på boenden riktat till kvinnor med missbruksproblematik.

Idag är många kvinnor och barn utsatta för våld i nära relationer. Vi behöver säkerställa kvinnojourens verksamhet och att det finns boenden till de kvinnor som väljer att lämna sin destruktiva relation och stötta barn som utsätts eller bevittnar våld i nära relationer.

Centerpartiet vill:

- utöka det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet tillsammans med polisen, fältarbetande socialsekreterare, fritidsgårdar och civilsamhället.
- att kommunen erbjuder sommarjobb/kommunal feriepraktik från årskurs 8.
- utreda möjlighet till feriearbeten under pågående terminer.
- att alla barn och unga försäkras på heltid av kommunen.
- se fler fritidsgårdar även i mindre orter.
- säkerställa stöd till de som utsätts för sexuellt våld tillsammans med regionen, till exempel genom att starta en MIKA-mottagning.
- fortsätta arbeta med EST och trygghetssamordnare i fler bostadsområden.
- att det ska finnas ett missbruksboende för kvinnor.
- få till en samverkan med regionen kring en tillnyktringsenhet.
- ge människor i hemlöshet chans till en boendetrappa.
- fortsatt arbeta aktivt mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och könsstymning.
- Säkerställa platser på skyddat boende för personer utsatta för våld i nära relationer utan kostnad för de drabbade individerna.
- Utöka bostad först för att omfatta alla och nå fler.
- stärka det påbörjade arbetet med brottsförebyggande frågor.

FÖR DE ÄLDRES BÄSTA

Äldre ska ha möjlighet till god vård och omsorg. När du blir gammal ska du ha samma rätt att själv bestämma över din välfärd som när du var yngre. Vi vill att valfriheten är lika stor i äldreomsorgen som inom skolan och barnomsorgen.

Trygghet är att veta att vården och omsorgen finns där när vi behöver den. Att få hjälp när man blir äldre, att få träffa en läkare när man behöver och att samhällets skyddsnät finns när man behöver det. Det ställer krav på tillräckligt med händer i vården, att sjuksköterskor och annan vårdpersonal har goda arbetsvillkor. Det måste finnas en nära och tillgänglig vård i hela kommunen.

Många äldre och svårt sjuka kan få en tryggare vård i sina hem. Nära vård-reformen innebär en bättre samverkan mellan regionen och kommunen som sätter människan i centrum. Ett sätt är att satsa på mobila team med bland annat läkare och sjuksköterskor, som kan besöka och vårda patienter hemma. På så sätt behöver inte sköra äldre besöka vårdcentralen eller akutmottagningen.

Kvalitet kan handla om att man själv får välja vilken hemtjänstutförare som kommer hem och utför omvårdnadsuppgifter och städar. Valmöjligheten ska finnas oavsett var i kommunen du bor. Det innebär att ersättningen till den som ger tjänsten måste vara högre på landsbygden. Kvalitet handlar också om att få god omvårdnad, möjlighet att få komma ut och promenera eller att ha någon som håller en i handen. Kvalitet kan också handla om att ha en fast läkarkontakt.

Vi vill öka tryggheten för äldre genom mer modern välfärdsteknik, ökad personaltäthet och fortbildning av personalen. Äldreomsorgen har stora rekryteringsbehov och är beroende av arbetskraft, även av dem som inte har svenska som modersmål. Samtidigt är det viktigt att alla som jobbar inom äldreomsorgen kan göra sig förstådda på svenska. Därför vill vi utveckla bättre vägar in i äldreomsorgen där det ställs tydliga språkkrav för att arbeta inom äldreomsorgen med en utvecklingstrappa, exempelvis att undersköterskestuderande redan under studietiden måste kombinera studier med mer praktisk språkträning i vardagen. Det finns också ett stort värde i att ha flerspråkig personal eftersom andelen äldre som inte har svenska som modersmål ökar.

Ett annat sätt att ge en tryggare och säkrare vård för äldre är att använda sig av digitala lösningar och välfärdsteknik. Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra vården och omsorgen mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela kommunen. Vi vill satsa mer på att underlätta för den digitala utvecklingen inom vård och omsorg.

Det är viktigt att äldre får ha kvar sin förmånligare skattereduktion för hushållsnära tjänster (RUT) som också kan innebära hjälp med personlig hygien och på- och avklädning.

Många äldre mår bra av att ha kontakt med djur. Att använda hundar, katter och andra djur i omsorgen kan ha lugnande inverkan, minska ångest och återskapa minnen från

förr. Vi vill att fler ska få möjlighet till upplevelser, som exempelvis åkturer med häst och vagn, för att få guldkant i tillvaron. För Centerpartiet i Västerås är det viktigt att äldrevården får tillräckliga resurser och personal för att stimulera och engagera äldre med glädjefyllda aktiviteter. Vi vill också säkerställa äldres möjligheter att ta del av kultur.

Undernäring är vanligt hos äldre. Det kan leda till ökad risk för fallolyckor och allmänt sämre hälsa. Personal i hemtjänsten och på äldreboenden måste uppmärksamma risken för undernäring bättre och ta till sig och tillämpa den kunskap som finns om hur måltidssituationen kan förbättras och leda till ökad aptit och välmående. Vi vill möjliggöra mat lagad i hemmet och på boenden. Vid upphandlingar ska även kvaliteten på maten vägas in i bedömningen.

Den som idag får rätt till äldreomsorg blir enligt Socialtjänstlagen (SoL) beviljad en specifik insats efter biståndsbedömning. Centerpartiet vill att det ska bli möjligt för äldre personer att utan biståndsbedömningar kunna vända sig direkt till utföraren – privat eller offentlig - för att få en viss insats.

Pandemin har visat hur viktigt det är att jobba förebyggande för att förhindra smittspridning. Vi vill att Västerås tar fram riktlinjer för att minska riskerna för smittspridning på kommunens boenden och att kvalitetskontroll av hygien och städning blir en integrerad del av verksamheten.

Demenssjukdom

Demenssjukdom kan drabba både äldre och yngre personer. Särskilda vård- och omsorgsinsatser behövs vid demenssjukdom. Stödinsatser ska finnas för olika behov, till exempel hemtjänst, särskilt boende eller dagverksamhet. Även för personer med demenssjukdom är det viktigt med en genomtänkt måltidsmiljö och möjlighet till utomhusvistelse. Anhöriga ska ges stöd i form av utbildning och möjlighet till avlösning i hemmet.

Det behövs bättre utbildning och handledning för personalen i hemtjänsten. Även personalen på de särskilda boendena, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, sjuksköterskor och biståndshandläggare behöver kontinuerlig utbildning. Omvårdnaden ska vara personlig och grunda sig på levnadsberättelser så att man vet så mycket som möjligt om personens livsmönster och värderingar så att hen kan få fortsätta att vara en person, inte en diagnos.

En tryggare sjukvård för äldre

För gamla och sjuka personer är det särskilt viktigt att vård och omsorg håller ihop. Centerpartiet vill satsa på att göra vården mer tillgänglig genom hela vårdkedjan - från diagnos till återbesök. Flera olika diagnoser gör att patienten ofta måste vara i kontakt med en rad vårdgivare, som ibland har svårt att koordinera sina insatser. För att garantera trygghet och kvalitet måste vård och omsorg i högre grad utformas i sammanhängande vårdkedjor. Hemsjukvården ska genomsyras av ett hälsofrämjande synsätt. Insatserna ska kännetecknas av samverkan, respekt och kompetens.

Äldre kan behöva längre tid vid läkar- eller tandläkarbesök. Centerpartiet anser därför att kommunen och regionen behöver samverka kring specialiserade äldrevårdscentraler med kunskap om äldres sjukdomar.

Med denna utgångspunkt kan vården kring äldre och de mest sjuka bli tryggare och mer tillgänglig. Man ska inte behöva vänta på insatser som man har rätt till. En trygg och säker vård ska erbjudas dygnet runt, utformad efter vars och ens behov. Vården ska även omfatta den som har svårt att lämna hemmet för att besöka sin vårdcentral.

HBTQI+-utbildning i vård och omsorg

HBTQI+-personer ska ha lika rättigheter och möjligheter i offentlig verksamhet. Inom äldrevården är dock heteronormen vanlig. Det förutsätts att en äldre person är heterosexuell, och det kan göra det obekvämt för den som vill dela sitt äldreboende med en samkönad partner.

Vi vill att all personal inom äldrevården ska utbildas i HBTQI+ frågor. Alla ska känna sig välkomna hos vård- och omsorgsutförarna.

Nya boendeformer för äldre

I en kommun som växer ökar även behoven av äldreboenden och särskilda boenden. Då är det viktigt att vi bygger mer för att klara efterfrågan. För många äldre är det viktigt att få bo kvar i sin hembygd. Vi vill se olika typer av boenden för äldre såväl inne i Västerås centralort som i de mindre orterna på landsbygden som exempelvis Tillberga, Tortuna, Barkarö, Dingtuna, Skultuna och Romfartuna.

Vi vill också minska antalet tomma servicelägenheter. Centerpartiet vill att Västerås arbetar fram en åtgärdsplan för att det ska vara lätt att flytta till ett äldreboende när behovet finns. Centerpartiet vill se en ny typ av trygghetsboende, ett mellanboende för pigga seniorer som vill ha ökad trygghet och gemenskap. Boendet ska erbjuda trygghet, gemenskap, integritet och fest.

Dålig luftkvalitet och för varm temperatur inomhus är direkt hälsovådligt och kan leda till svåra sjukdomsfall. De senaste somrarnas värmeböljor har på många håll lett till ohälsosamma inomhustemperaturer på kommunens äldreboenden. Därför måste det tas fram en strategi för hur man med hjälp av träd som skuggar och husens utformning och någon form av klimatsmart luftkonditionering kan minska temperaturen vid värmebölja.

Digital kunskap

Även i den kommunala verksamheten måste beakta att 25% av människor över 70 år, men även andra grupper, står utanför samhället när digitaliseringen får allt större omfattning. Vi kan inte tillåta att digital teknik isolerar och stänger ute människor från grundläggande samhällsliga rättigheter. Det digitala utanförskapet hotar den sociala sammanhållningen och tilliten.

Centerpartiet vill:

- att de som jobbar i äldreomsorgen ska ha tillräckliga kunskaper i svenska, samtidigt som flerspråkighet är en tillgång.
- underlätta den digitala utvecklingen med bland annat välfärdsteknik inom vård och omsorg.
- fortsätta utveckla samverkan med regionen kring Nära vård och fast läkarkontakt.
- höja ersättningen för hemtjänst på landsbygden.
- öka användningen av terapihundar, hästar och andra djur.
- öka kompetensen kring demenssjukdomar.
- bygga boenden för äldre i hela kommunen.
- att samma valfrihet inom hemtjänsten måste gälla alla, såväl i staden som på landsbygden.
- att kommunen tillsvidareanställer fler yrkesgrupper än undersköterskor inom äldreomsorgen.
- att hemtjänstens zonindelning helt görs om för en rättvis valfrihet för kunder i staden såväl som på landsbygden och för lika villkor för aktörer/leverantörer av hemtjänst.
- stärka samhällets insats för att öka möjligheten att lära den nya tekniken och för att möta dem som står utanför digitaliseringen.

ETT SAMHÄLLE SOM ÄR TRYGGT OCH TILLGÄNGLIGT FÖR ALLA

Vi ska ha ett samhälle som är tillgängligt för alla. Det är en viktig demokratifråga. En funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i samhället. Alla ska ha möjlighet att påverka sin egen situation. Om man har en funktionsnedsättning har man rätt till hjälp och det stöd man behöver, anpassat efter den unika situation som gäller för varje människa.

Lagen om stöd och service för vissa funktionsnedsättningar är en viktig rättighetslag som ger barn, unga och vuxna med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att leva ett liv som alla andra.

Västerås är en stor nettoinbetalare till LSS-utjämningsystemet. Det innebär att för varje indragen eller utebliven LSS-insats som invånare i Västerås har rätt till, är risken stor att kommunen får betala in mer till det statliga utjämningsystemet. Det är alltså inte bara invånaren i behov av LSS som drabbas negativt utan även kommunens ekonomi som helhet. Det är ett viktigt samband som måste framgå tydligare i den ansvariga nämnden och på stadsövergripande nivå.

Personlig assistans innebär att personer med funktionsnedsättning kan leva ett fullständigt liv med arbete, studier, familjeliv och fritidssysselsättningar. Den ger barn med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att kunna bo hemma och föräldrar möjlighet att vara föräldrar. Det ger unga vuxna möjlighet att flytta hemifrån och skapa sig ett eget självständigt liv. Idag blir tyvärr många av med hela eller delar av sin assistans. För Centerpartiet är det självklart att LSS behövs och att möjligheten att själv välja utförare ska finnas kvar.

Korttidsverksamheten är en viktig LSS-insats för att avlasta familjer för att orka med vardagen. Kompetensnivån och bemanning är avgörande för att föräldrar ska kunna känna sig trygga med att lämna bort sitt barn.

Vi vill satsa mer på kompetensutveckling för personal som arbetar på korttidsboende och särskilda boenden. Vi vill att kommunen satsar på att anställa fler stödpedagoger på boenden och daglig verksamhet. Stödpedagoger är en kvalificerad yrkesroll med viktig kompetens inom bemötande och samordning av insatser. En stödpedagog har en helhetssyn och utgår från behoven hos människor med olika funktionsnedsättningar som finns i daglig verksamhet och på boenden och kan bidra till att de får bättre fysisk och psykisk hälsa.

Som ett alternativ till särskilda boenden vill vi också öppna upp för nya möjligheter till gemensamhetsboenden där människor själva och genom anhöriga och gode män kan ges mer inflytande att påverka sin boendesituation.

Funktionsnedsättning och fokus på arbete

Vi är övertygade om att ett steg mot full delaktighet är möjligheten att kunna försörja sig genom eget arbete. Det ska vara enkelt att anställa en person med funktionsnedsättning.

Arbetsmarknaden måste bli mer öppen för dem som vill jobba trots att de har begränsad arbetsförmåga. De som har så omfattande funktionsnedsättningar att de inte kan jobba ska ha rätt till samhällslön.

Centerpartiet har länge drivit frågan om att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingen och låta fler aktörer få förmedla jobben. På detta sätt kan utförare specialisera sig på att förmedla jobb åt särskilda grupper, som exempelvis personer med funktionsnedsättning.

Det behövs ett större fokus på hur personer med funktionsnedsättning kan få bättre möjligheter att delta i samhället och försörja sig själva. Ett av de viktigaste sätten att få fler människor i arbete handlar om att sänka kostnaderna för att anställa genom exempelvis sänkta arbetsgivaravgifter. Vi vill införa modellen som använts i Gävle vilket innebär att 1,5 % av kommunens totala tjänster ska gå till personer med någon form av funktionsnedsättning.

Vi vill att fler människor med funktionsnedsättning ska kunna ingå i kommunens modell för resursjobb. Många har dock svårt att komma vidare till ett instegsjobb efter att anställningen inom resursjobb är avslutad och tvingas då tillbaka till daglig verksamhet, trots att de har förmågor att klara mer. Därför vill vi ta fram en modell där resurser växlas från Nämnden för personer med funktionsnedsättning till andra nämnder eller verksamheter för att finansiera merkostnaden för tjänsten, i de fall personen har rätt till daglig verksamhet.

Företagande är ett bra sätt för människor att bryta sitt utanförskap, men personer med funktionsnedsättning har idag få möjligheter att starta eget företag. Även om både viljan, kunskapen och idéerna finns, är risken stor att bli av med det stöd man har behov av eller att stödet inte är anpassat för eget företagande. Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att driva företag måste därför förbättras. Det kan exempelvis handla om att få färdtjänst i samband med företagandet eller anpassning av arbetsplatsen.

Unga personer som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att arbeta eller studera fullt ut, kan få rätt till så kallad aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Systemet idag är utformat så att många unga med funktionsnedsättningar som får aktivitetsersättning inte deltar i insatser som syftar till att öka chanserna att få arbete eller börja studera. Ett skäl är att de förlorar sin rätt till ersättning om de vill studera på deltid.

Den som har sjuk- eller aktivitetsersättning tjänar inte heller på att söka arbete eftersom inkomsten kan minska när man skriver in sig vid Arbetsförmedlingen. Människor som har sjuk- eller aktivitetsersättning måste ges bättre förutsättningar att bryta sitt utanförskap. Deras situation kan förändras och därför vill vi att det ska vara möjligt att våga testa att arbeta eller studera utan att förlora sin ersättning.

Personer som har rätt till färdtjänst har inte samma möjligheter att klara av att åka kollektivt. Därför anser vi att färdtjänsttaxan ska följa busstaxan och att ledsagare ska få åka med gratis. Vid upphandling av färdtjänst ska krav ställas på att chaufförerna är utbildade för att arbeta och bemöta personer med olika funktionsnedsättningar.

Vi vill stimulera att det startas fler sociala företag och stötta dem genom att genomföra kommunala upphandlingar riktade mot dem.

Centerpartiet vill:

- förtydliga riktlinjerna kring LSS personlig assistans som säkerställer att lagen följs.
- öka andelen stödpedagoger inom daglig verksamhet och på boenden.
- öka fokus på människors hälsa och aktivitet, särskilt på boenden och inom daglig verksamhet.
- öka möjligheten till nya boendeformer som ökar inflytande för personer som har rätt till LSS-boenden.
- ha ett tydligare fokus på arbete för personer med funktionsnedsättningar, till exempel genom att införa Gävlemodellen, att 1,5% av kommunens tjänster går till personer med någon form av funktionsnedsättning.
- ta fram en modell för att växla resurser från daglig verksamhet till resursjobb så fler kan komma i arbete.

FÖR SKULTUNAS BÄSTA

Skultuna kommunalnämnd innefattar orterna Skultuna, Haraker och Romfartuna och motsvarar en fjärdedel av Västerås kommuns yta. Skultuna är som en liten kommun i kommunen och ansvarar för förskola, skola, äldreboende, fritidsklubb, fritidsgård och skötseln av idrottsplatser, motionsspår, Skultunabadet med mera.

Det sker mycket positivt i Skultuna! Skultuna kommunalnämnd har blivit en förebild för hur övriga kommunen kan arbeta över verksamhetsgränser för att erbjuda sommarjobb till unga. Genom Skultuna 4ever finns ett strategiskt arbetssätt för att låta barn och unga få inflytande och samtidigt känna stolthet för sin ort med fokus att höja kunskapsresultaten i skolan.

Planeringen för upprustning och nybyggnation av Persboskolan ligger i startgroparna och måste färdigställas. Förskolan och skolan i Romfartuna är väldigt trångbodd och nya permanenta lokaler måste färdigställas inom kort för att alla ska få plats.

Skultunabadet är mycket uppskattat och livligt använt under sommarhalvåret. Badet behöver renoveras för att fortsätta kunna ta emot barn, familjer och fortsatt kunna vara den samlingspunkt för verksamheter och Skultunabor som den är idag.

Centerpartiet vill:

- färdigställa Persboskolans utbyggnad och ombyggnad.
- färdigställa Romfartuna förskola och skola.
- renovera Skultunabadet under mandatperioden.

FÖR JÄMSTÄLLDHETENS BÄSTA

Centerpartiet är ett liberalt feministiskt parti. Jämställdhet ur ett liberalt perspektiv handlar om rätten att själv bestämma över sitt liv. Med samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Så ser det inte ut idag.

Centerpartiet är ett liberalt feministiskt parti och för oss handlar jämställdhet om att undanröja de hinder som begränsar människors frihet på grund av kön. Kvinnor ska ha lika möjlighet till ägande, makt och inflytande, lika lön för lika arbete och kunna leva fritt från våld och förtryck.

Vi vill se ett Västerås där kvinnor och män har lika förutsättningar och möjligheter. Där man främst är människa och inte kvinna eller man. Kvinnor och män ska kunna försörja sig själva och inte vara ekonomiskt beroende av sin partner. I par-relationer där båda uppbär försörjningsstöd skall det betalas ut individuellt och inte till den ena partners konto. Vi vill se ett jämställd ägande och fler kvinnor som äger och driver företag. Den offentliga företagspolitiken får inte bidra till att förstärka den manliga dominans som redan finns i näringslivet, utan behöver ha ett jämställdhetsperspektiv,

Vi vill aktivt arbeta för att minska löneskillnaderna mellan kvinnliga och manliga medarbetare i Västerås Stad och minska sjuktalet.

HBTQI+

Den som älskar någon av samma kön ska ha samma rättigheter som människor som älskar personer av motsatt kön. Samma rättigheter ska gälla människor som identifierar sig som något annat än kille eller tjej. Fortfarande utsätts många HBTQI+-personer för diskriminering, våld och hatbrott, vilket leder till att många mår dåligt, blir deprimerade och i värsta fall begår självmord.

Centerpartiet har de senaste åren bidragit till att öka HBTQI+-kompetensen på grundskolor och gymnasiet. Även om det har blivit bättre finns det mycket kvar att göra. Vi vill fortsätta kompetensutveckla kommunens personal för att öka kunskapen om HBTQI+-frågor.

Familjer kan se olika ut. Det finns familjer med enbart en mamma eller en pappa. Det finns familjer med två mammor eller två pappor eller både och. Därför tycker vi att det är viktigt att det finns kunskap om hur olika familjer fungerar vid föräldrautbildningar.

Centerpartiet vill:

- aktivt arbeta för att minska löneskillnaderna mellan kvinnliga och manliga medarbetare i Västerås Stad.
- stärka kvinnors möjligheter att starta och driva företag.
- fortsätta kompetensutveckla kommunens personal om HBTQI+-frågor.

FÖR KULTUREN, CIVILSAMHÄLLET OCH FOLKBILDNINGENS BÄSTA

Vi ser vikten av att människor möts och organiserar sig för sin egen skull och för att påverka vårt gemensamma samhälle och Centerpartiet möter framväxande engagemang i föreningar och rörelser med stor öppenhet och nyfikenhet. Västeråsarnas möjlighet till delaktighet och inflytande i det demokratiska samhället är avgörande för att vi ska ha både råd och möjlighet att utveckla och behålla vår välfärd.

Samspelet mellan de ideella, offentliga och privata aktörerna i Västerås är en grundförutsättning för vårt demokratiska samhällssystem. Politiken ska inte detaljstyra utan hålla en armlängds avstånd till den fria kulturen och värna det öppna samtalet.

Centerpartiet anser att den ideella sektorns fria och frivilliga arbete ska ges ökad betydelse och erkännande och samspelet mellan det offentliga, privata och ideella ska tydliggöras och tas tillvara på ett bättre sätt. Den ideella sektorn får aldrig ses som lösningen på välfärdens frågor utan ska vara ett komplement till det offentliga och privata.

Vi vill bygga vidare på det arbete som idag görs inom LÖK:en (lokal överenskommelse mellan kommun och föreningsliv) och ta fram ett handlingsprogram för hur den ideella sektorn ska få ökat utrymme i samhällsutvecklingen. Vi strävar efter att det ska vara billigt för föreningar att hyra kommunens lokaler och på sikt låga eller inga kostnader.

Idéburet Offentligt Partnerskap är ett bra sätt att samverka med civilsamhället. Vi ser gärna att fler IOP kan tecknas för att gemensamt hitta lösningar på samhällsutmaningar.

Gör Västerås till en levande student- och kulturkommun!

Västerås kan bli en mer levande student-och kulturkommun! Vi har ett fantastiskt konserthus och Länsteatern och Västmanlandsmusiken som håller mycket hög kvalitet. Men det saknas fler mindre och mellanstora scener som kan locka kulturarrangörer, band och artister att berika Västerås kulturliv. Det handlar också om att lära unga att bli en del av och ta del av kulturlivet med återkommande levande konserter.

Därför vill vi hitta nya sätt för att inkludera fler i kulturlivet. Uppmuntra fastighetsägare, lokala näringslivet och en mångfald av fria kulturaktörer att samverka till ett levande city och skapa ett sug efter att uppträda och besöka små gemytliga scener. Göra det lättare att söka pengar för att arrangera konserter, utställningar och uppsättningar och göra processen så snabb och smidig som möjligt.

Vi vill också använda konsten för att berika människors liv och skapa ett levande centrum. Tillfälliga konstutställningar utomhus på sommaren och ljusinstallationer i Vasaparken på vintern skulle innebära att fler får tillgång till konsten och ett mer levande och tryggt city.

Folkbildningen som möjliggörare

Folkbildningen och studieförbunden är en viktig motor i Västerås kulturliv och kulturskapande i alla åldrar. Vi vill arbeta för ett vitalt och tillgängligt kulturliv i hela kommunen, bland annat genom stöd till ideella arrangörer och föreningsdrivna samlingslokaler.

Studiecirklar i konst, hantverk, musikskapande, språk och samhällsfrågor ger meningsfull fritid, demokratisk skolning och stärker den sociala hållbarheten. Därför måste de kommunala bidragen till studieförbunden öka.

Politiken ska hålla en armlängds avstånd till kulturen och värna det fria och frivilliga ordet. Därför måste kvalificeringssystemen för kulturutövare och studieförbunden skrotas.

I samarbeten mellan studieförbunden, Kulturskolan, kulturföreningar, biblioteken, fritidsklubbar, mötesplatser och äldreboenden, fritidsgårdar, förskolor, skolor och daglig verksamhet kan fler få tillgång till kulturen.

Via kulturbanken kan man låna instrument och andra kulturskapande verktyg helt gratis. Vi vill göra kulturbanken mer känd och mer tillgänglig genom att utveckla en mobil kulturbank som kan finnas ute i kommun-och stadsdelar.

Vagnsmuseet vid Åkesta innehåller en imponerande samling droskor, vagnar och hästskjutsar som är en del av Västerås historia. Därför är det av stor betydelse att verka för att bevara och tillgängliggöra samlingen för fler och söka alternativ finansiering exempelvis genom Leader.

Stöden till samlingslokaler är förutsättningen för ett levande förenings- och kulturliv i hela kommunen. Bygdegårdarna drivs ideellt av bygdens invånare. Bygdegårdarna är också viktiga samlingspunkter i totalförsvaret. Vi vill säkerställa det årliga driftsstödet och att kommunen bidrar med sin del när bygdegårdar och andra föreningsdrivna samlingslokaler söker medel via Boverket för nödvändiga reoveringar. Vi vill gärna se fler bygdegårdslösningar även i tätorten Västerås.

Biblioteken är viktiga kultur-och samhällsbärare. Genom att utveckla biblioteksverksamheten med hjälp av biblioteksbussen och fler pop-up bibliotek blir det lättare att låna och läsa böcker. Vi vill göra en särskild kultursatsning för äldre som bor på särskilda boenden och biblioteken.

Vi vill se "Skolan mitt i byn" i hela kommunen. Det ska vara enkelt att hyra lokaler för det ideella föreningslivet och studieförbunden till låga eller ingen kostnad med en tydlig inriktning att nyttja skollokaler som står tomma under kvällar och helger.

Centerpartiet vill:

- ✿ göra Västerås till en levande student- och kulturkommun med fler musikscener, tillfälliga konstutställningar utomhus på sommaren och ljusinstallationer i Vasaparken på vintern kan fler få kulturupplevelser och ett mer levande och tryggt city.
- ✿ säkerställa att kommunen bidrar med sin del när föreningsdrivna samlingslokaler söker medel via Boverket för nödvändiga renoveringar.
- ✿ säkerställa driftsstödet till samlingslokaler.
- ✿ att politiken ska ha armlängds avstånd till kulturen för att värna det öppna samtalet.
- ✿ riva upp beslutet att införa en egen kommunal kvalificeringsmodell för vilka studieförbund som ska erhålla bidrag.
- ✿ underlätta för fler att arrangera konserter, utställningar och uppsättningar och gör processen så snabb och smidig som möjligt.
- ✿ Utveckla biblioteksverksamheten i kommunen med hjälp av biblioteksbussen och pop-up bibliotek.
- ✿ göra en särskild kultursatsning för äldre som bor på särskilda boenden och biblioteken.
- ✿ utveckla goda möjligheter för spontankultur i hela Västerås.
- ✿ kulturen ska vara tillgänglig för alla i hela Västerås oavsett tjocklek på plånbok, var man bor eller verkar i Västerås och oavsett funktionsnedsättning.
- ✿ förenkla regelverket för ideella föreningar som söker ekonomiskt stöd.
- ✿ underlätta för föreningar och studieförbund att hyra skollokaler under kvällar och helger till låg eller ingen kostnad.

FÖR IDROTTENS OCH FOLKHÄLSANS BÄSTA

Idrottslivet i Västerås är otroligt brett och omfattande. Från minsta fotbollsknatte, till den elitsatsande friidrottaren och den tennisspelande pensionären. Alla är lika viktiga. Idrott är folkhälsa.

Motion och rörelse behövs för att människor ska må bra. Kroppen är byggd för att vi ska röra på oss. Ett stillasittande liv riskerar att förkorta livet och orsaka onödig ohälsa. Därför måste vi planera kommunen så det är lätt för alla att vara aktiv. Att spontant gå ut och sparka boll, bada eller ta en cykeltur. Att kunna komma in och nyttja de anläggningar som finns för idrott och friluftsliv. Genom idrotten tränas motorik och kondition, ger kompisar och lägger grunden till goda levnadsvanor och finns med i ett sammanhang. Idrotten är en viktig del av folkhälsan!

Idrottsrörelsen är en viktig medspelare i att bygga ett samhälle starkt. Att roas av och vara delaktig i idrott oavsett vilken familj man växer upp i, oavsett tillgång på pengar eller funktionsnedsättning.

Elitidrott

Elitidrotten är mycket viktig för Västerås. Som förebilder för barn och unga, underhållning, social gemenskap, meningsfull fritid och för näringslivet. Vi har flera bra arenor för elitidrotten men också behov av att bygga nytt, rusta upp, underhålla och bygga om till arenor som är mer anpassade till dagens behov för idrottandet, av loger, tillgänglighet och föreningars behov.

Många elitidrottare vill och behöver kombinera sin idrottskarriär med högre studier. Det är många gånger avgörande för valet av elitlag eller bostadsort att universitetet eller högskolan är ett elitidrottsvänligt lärosäte. I samverkan med idrottsrörelsen och Mälardalens Universitet vill vi säkerställa att den möjligheten även finns lokalt här i Västerås.

Centerpartiet har varit pådrivande för att Västerås ska få arrangera SM-veckan sommaren 2024. Det blir en fantastisk möjlighet att utveckla värdskapet för att kunna ta emot fler stora nationella och internationella tävlingar och mästerskap som är bra för Västerås näringsliv, invånare, kommunens varumärke och hela idrottsrörelsen. Idag har kommunen en mycket blygsam pott för event. Fler större tävlingar och event riskerar att urholka föreningsbidraget till barn-och ungdomsidrotten. Därför anser vi att kommunstyrelsen behöver ha en högre budget för event och ligga i nivå med jämförbara kommuner.

Idrottsarenor

Rocklunda är norra Europas största sammanhängande idrottsområde. Mycket positivt har hänt sedan området såldes 2006 men det 25-åriga avtalets utformning är inte lika positivt för föreningslivet och Västerås skattebetalare idag. Därför vill vi att Rocklundaområdet ska återgå i kommunal ägo och omgående starta planering och byggnation av en ny utomhusarena för friidrotten som även kan nyttjas som skidstadion på vintern. Därefter bygga en ny friidrottshall bredvid med gemensamma

ytor för omklädningsrum, förråd och möteslokaler och göra nödvändiga investeringar till exempel bättre belysning vid Rocklunda ridanläggning.

Västerås växer kraftigt och behöver en ny kommersiell multisportarena för ishockey och andra event. Den kan med fördel placeras på nuvarande Hakonplan och byggas tillsammans med andra intressenter. Multisportarenan kan innehålla parkeringshus, hotell, kontors- och andra lokaler. En ny utomhusplan för bandy och allmänheten måste då tillskapas på området.

Även mindre idrotter har behov av lämpliga idrottsarenor. Vi behöver exempelvis planera för en lämplig arena för cricket, rollerderby och ett framtida kampsportcenter. Vedbobacken är ett fantastiskt idrottsområde som ligger centralt i Västerås. Vi vill fortsätta utveckla området för såväl vinter- som sommarsporter och så snart som möjligt investera i höjning av backen, liftar, damm, snösystem och en ny serviceanläggning.

Flytten av Hamre Ridcenter kommer innebära ett stort lyft för området kring Brandthovda och Bjurhovda. Vi vill så snart som möjligt anlägga en fullstor konstgräsplan med belysning på Brandthovda IP för att möta behovet på öster och fortsätta investera i konstgräsplaner i de mindre orterna för att öka möjligheten för fler att börja med fotboll.

Båt- och friluftslivet i Västerås är viktigt. Björnö, Ängsö, Lögarängen och Lövudden är några båt- friluftslivs- och strövområden som är viktiga för västeråsarna. Det ska vara lätt att komma ut i naturen och vara fysiskt aktiv. Vi vill att Bruksleden ska starta vid resecentrum.

Fritidsbanken 2.0

Fritidsbanken lånar ut utrustning för idrott och friluftsliv kostnadsfritt till alla, vilket sänker trösklarna för att ha råd med en aktiv fritid i en cirkulär ekonomi. Vi vill utveckla Fritidsbanken och göra den mer känd med tydligare exponering i närheten av ett befintligt idrottsområde, jobba mer med mobila filialer och underlätta insamling av idrottsutrustning på alla återbruket. Vi vill att en särskild samordnartjänst för Fritidsbanken inrättas för att öka kontinuiteten och samverka med förskolor, skolor och andra kommunala och frivilliga verksamheter och göra Fritidsbanken mer känd hos västeråsarna och samtidigt erbjuda arbete åt personer som står lite längre ifrån den ordinarie arbetsmarknaden.

Centerpartiet vill:

- utveckla idrott och rörelse på alla nivåer och stimulera till fysisk aktivitet och goda levnadsvanor för alla hela livet.
- öka resurserna för att kunna arrangera fler större tävlingar och event i Västerås.
- investera i nödvändiga idrottsanläggningar som Vedbobacken och en ny arena för friidrotten och ett nytt ridcenter på öster.
- bygga en ny kommersiell multisportarena på Rocklunda tillsammans med andra intressenter.

- ✿ utveckla Fritidsbankens verksamhet, bland annat med en samordnartjänst.
- ✿ fortsätta utveckla friluftslivet och båtlivet i Västerås.
- ✿ ta hänsyn till demografi för kulturen och idrotten.
- ✿ öka samverkan med skolor, fastighetsägare och samfällighetsföreningar för att få till fler arenor för spontanidrott i närheten där man bor.
- ✿ Satsa mer på rekreation och motion genom att öka investeringar i trygga och tillgängliga motionsspår och badplatser, anpassade för alla, till exempel med sensorstyrda ledlampor.